

MOLL SEIDLITZ PORA

MOLL A. Védjegye

A katyák az itt látható és hivatalosan letevé véglegeskel vannak ellátva.

Kitüntetés jutalom - emlék-pénzesel a pesti világiállásban 1858-ban érvényes.

Központi szállítási rakhely a „golyához“ czimzett gyógyszerár Bécseben.

ÓVAS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adatnak el, melyek saját utasítványaimmal szóra azonosok és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így kúliakra nézve gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők, — mindföggva azon észrevétellel övök mindenkit ezen hamisítványok megvételeitől: hogy az általam készített Seidlitzporok minden egyes skatula, valamint az adagok papirjai hivatalosan letevémenyezett védmarkkal vannak ellátva.

Ara egy bepecsételt eredeti katulyának 1 ft. 25 kr. — Használati utasítás minden nyelven.

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert házi-szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy cseszári birodalom minden részéből került s kezzeinknél levő hálaíratok a legrészletesebben tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztéshány és gyomorhévénél; továbbá: görcsök, vese- és ideges bajokban, szivdobogásban, idegesség okozta fájásnál, vértudulásnál, eszós fogfájásnál, végül hystériára, búkóra és huzamos hányásra hajlamlan stb. a legjobb sikerrel alkalmaztattak, s a legtöbb gyógyhatást eredményezték. — Az ez értelemben igen is kiterjedt levezetés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegek részéről, kik, miután nálok minden, gyakran allopathikus és hydropathikus gyógymód eredménytelenül kimerítették, ez egyszerű házi-szerhez folyamodtak, és ebben rongált egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszer meglegék. — Ez elismerő-iratok szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezei gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nembeli oly egyének is képviseltek, kiknek ezelőtt még a leghírhedtebb gyógyforrások sem okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használata által állított helyre.

A főraktár létezik:
PESTEN TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt.
 UHL JÓZSEF ur kereskedésében, gránátos-utczában.
 Ezen czégek alatt szintén megrendelhető:

a norvégial Bergen városból való dí Dorsch-májhalzsirolaj is.

Ara egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. a. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkpakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsirolaj-faj a Dorsch-halnak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjobb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és eszű, idült bőrküvés, szemgyuladás, ideg- és több más bajokban alkalmazatik.

MOLL A., gyógyszerész B e c s e b e n, „zum Storch“, Tuchlauben. 1897 (27-50)

Haszonbérlet.

A csetneki uradalomhoz tartozó két csetneki malom, pels. ardi kocsma, jósvafői malom, somkúti pusza, kun-taplóci, ochlinali, rothfalvai, nagy és ki-szlabosi, fekete lhotai, restéri, p-teremnyi, gezei, markuskai, hankovai, rikádovai, berdárkai, fekete-pataki, genosi, sebespataki és rekenye újfalusi malom és kocsma e folyó év március 26-án reggeli 9 órakor Csetneken átvétel után június 1-től kezdve három egymás után következő évekre haszonbérbe kiadatik; a kivenni szándékozók vadim és cautióval ellátva megjelenni tisztelettel hívatnak.

Szontagh Miksa,
 1882 (2-2) csetneki uradalmi igazgató.

Titkos 1886 (11-12) betegségeket

még macaks és üdült bajokat is egy korodában, mint magán gyakorlati folytan több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gatlottaték, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyit

Med. dr. Helfer Vilmos
 Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9 ig, délután 1-4 óráig
 Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógy-szerek is megküldetnek.

Fogfájás ellen,
 mely a fájdalmat azon pillanatban csillapítja, „foggyapotot“

ajánl **Török József** gyógyszerész Pesten: király-utca 7. sz. a. — Egy hüvely ára 30 és 50 kr. — Kapható még Szegeden: Aigner; Szolnok: Seifcsik; Eperjes: Makovitsky; Eszék: Deszthly; Temesvár: Pecher; Nyiregyháza: Mathesides; Miskolc: Bösörmenyi; Debreczen: Borsos gyógyszerész uraknál. 1893 (8-20)

Valódi
Veuve Clicquot-Ponsardin-
PEZSGŐBOR,
 melyből a raktár nálam létezik, nagyban s kisebb mennyiségben a legolcsóbb árrt felnyást kapható. — Ismétli eladók jelentékeny kedvezményben részesítettek.

Malvieux C. J.
 1875 (2-6)

Fel nem lobbanó
Petroleum- és
Polonia-gyertyák
 a kir. szab. új-pesti gyertya- és petroleum-gyárból a legjutányosb gyári áron folyvást készletben található

Leitner és Grünwald
 fő-raktárában 1876 (3-6)
 Pesten, király-utca 3-dik szám alatt,
 hol egyszersmind a gyu-árak raktára is létezik.

Biztos és gyors kiirtása
 a
patkányok s egereknek,
 egy es. kir. kizár. szab. patkány- s egérszűrtő szer által gyertya-formában.
 Egy darab ára 50 kr. a. é. F) 1869 (4-19)
 Valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik sz. a., továbbá:
 N.-Beeskerek: Nedelkovits. — Csáktornyan: Kársz A. — Eperjesen: Zsembery J. — Jassenova: Dudovits J. — Keszthelyen: Wunsch F. — Kolozsvart: Wolf J. — Pozsonyban: Scherz Fülöp. — Sopronban: Pachhofer. — Soborsin: Franke A. — Szombathely: Pillich J. — Varsádon: Halter D. F. — Verőcezen: Béss J. K. uraknál

Egy ígervény
 1878 (3-8) az 1864-ki jegyek
3 huzására,
 az 1-ső márczius 15-iki, aprilis és 1-ső júniusi huzásokra érvényes, 250,000, 220,000, 200,000 forintnyi 16- és 3600 melléknyereményekkel, körülbelül 1/4 milliónyi értékkel, 7 ft. 50 kr. — 2 huzásra 5 ft., — és az 1-ső márcziusi huzásra 2 ft. 50 kr. ba kerül. 5 darab ára 12 ft., 12 darabé csak 22 ft. 50 kr.

Állam sorsjegyek, huzás márczius 20-kán, 4097 nyereményvel, 300,000 írtnyi értékkel, 3 ft. Mindazok, kik 5 darabnál többet vásárolnak, minden darab után 15 kr. ba részesítettek.

Részletfizetés 1 100 írtos 1864-ki jegy, 24 havi 4 írtos részletfizetés mellett.
 2 150 írtos 1864-ki jegy, 24 havi 2 írtos részletfizetéssel.

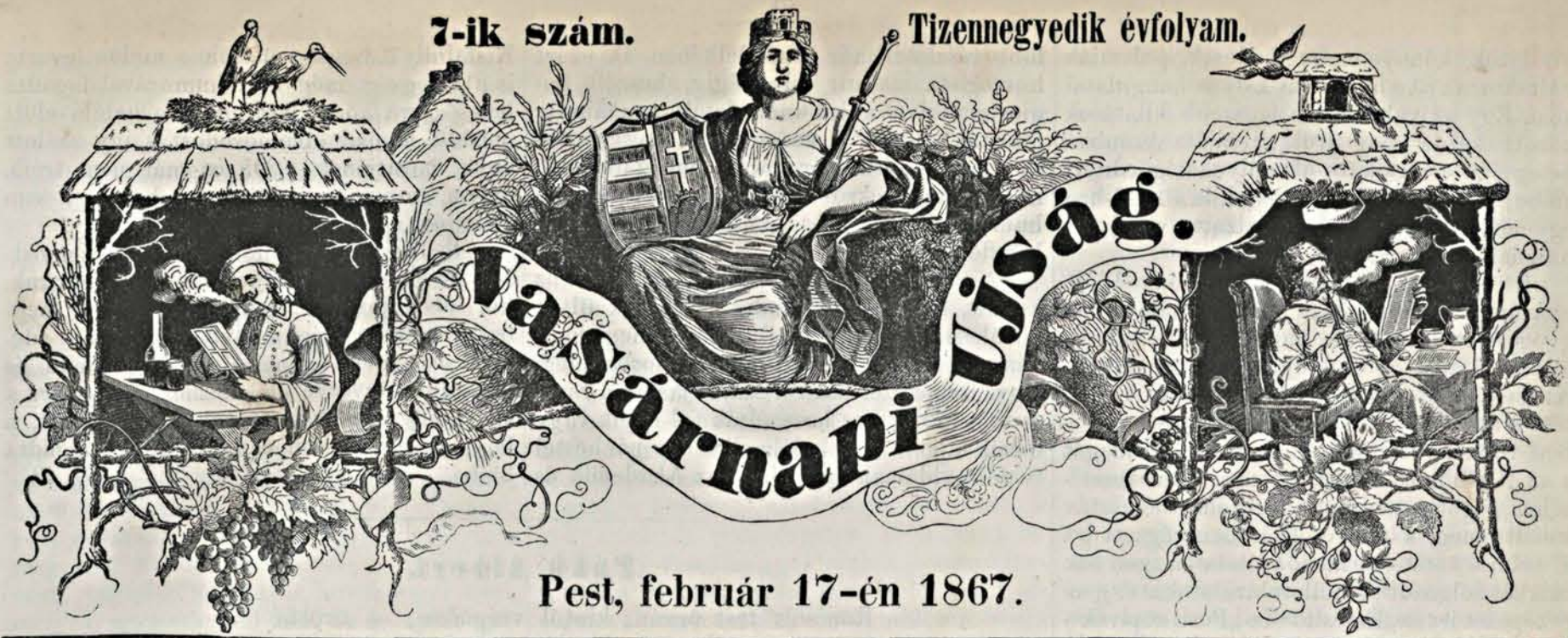
Minden huzás után a lajstromok és sorsolási áttéket 1867-re ingyen. — Videki megbízások utánvétellel vagy a nélkül a z o n n a l eszközöltenek.

KÁROLY JÓZSEF
 váltóüzlete Pesten, harminezad-utca 3. szám alatt.

BEKÜLDETETT.

A királyságunkban még mindig dühögő marhavész bizonyára minden marha tulajdonost a legnagyobb aggodalommal tölti el, s annak eltávolítására az alkalmas szerek használatára kétségkívül a legégetőbb szükségességgé vált; ennélföggva a gondos mezeigazda mindég azon legyen, hogy háziállatainak egészségi állapotára folygyeljen s marhaállásának megfelelő óvszerkészlettel lássa el magát, melyet egy-egy állat legjobbnak s leghatásosabbnak elismert ugynevezett **KORNEBURGI MARHAPOR-DUL** találhatja csak fel; ezen óvszerből naponként minden marhának 2-3 latnyi adagot beadván, a legsikereseb eredményt idéi elő, miután az, az emésztési szer-vek tevékenységét előmozdítja, a természetellenes s az egészségtelen oly ártalmas, vek tevékenységét elmozdítja, a természetellenes s az egészségtelen oly ártalmas, megemésztett tápszer felhalmozását meggátolja, s az állatok természetes ellend-lási erejét — minden dögleletes befolyások ellen megóvjá.

Valódi minőségben kapható:
PESTEN: Török J. gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt. — Thal-mayer és társa. — Halbauer testvérek. — Glatz I. F. — Kindl és Fröh-wirth. — Rakodczay A. — BUDÁN: az udvari gyógyszerész urnál. — továbbá Magyarországon legtöbb városában, melyek nevei időnkint e lapokban közhírré fog-nak tétetni. 1888 (1)

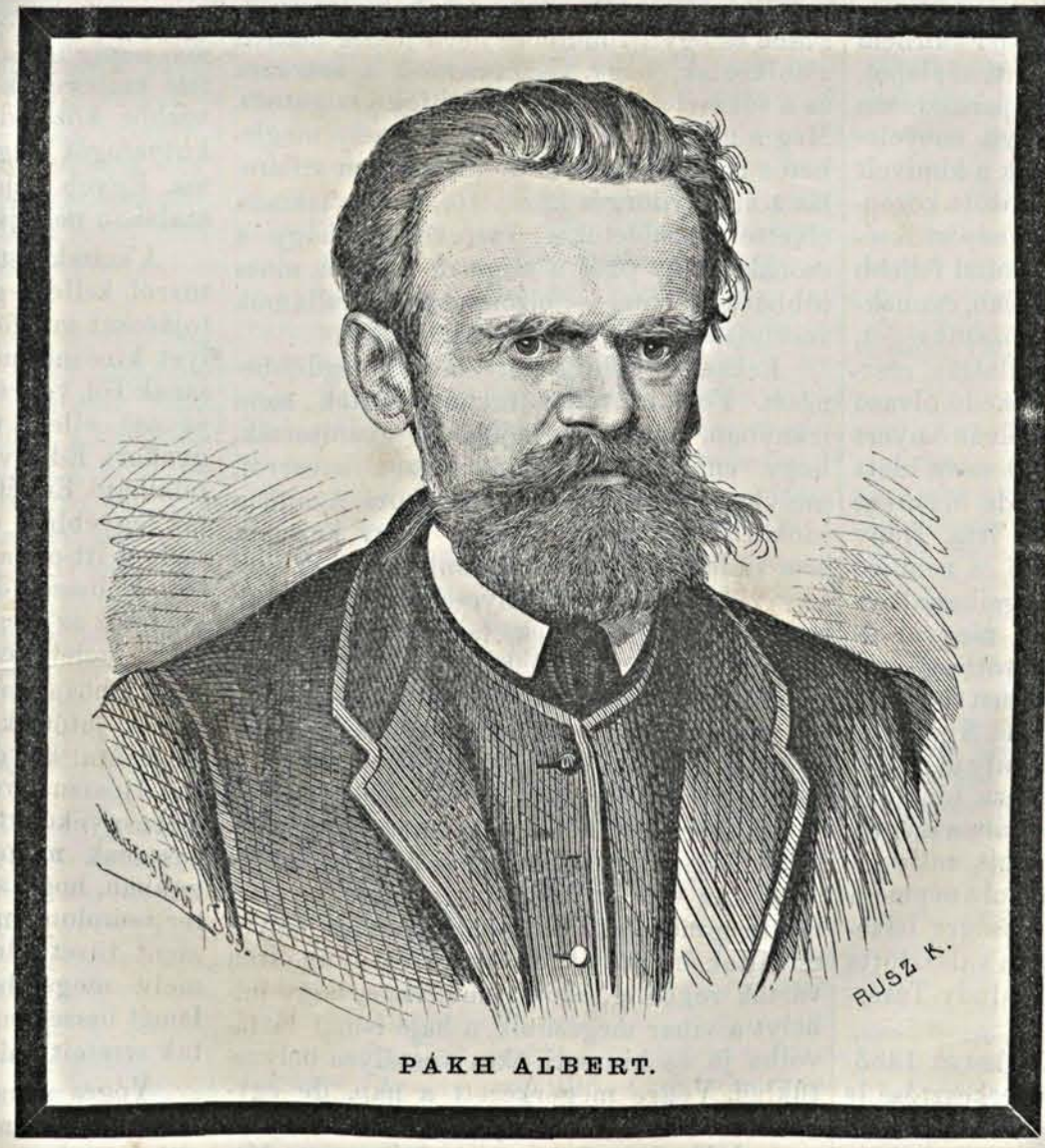

Pest, február 17-én 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

PÁKH ALBERT.
 (1823-1867.)

E lapok szerkesztője nincs többé! Pákh Albert e hó 10-én délelőtt 11 órakor életének 44-ik évében elhunyt mellhártya-lobban. A főváros nagy számmal kíserte sirjához a hazafit, az író, az embert, s rokonai, barátai könyezve váltak meg a fértutól, kinek hiányát mindig érezni fogják. Egy szenvedésteles élet végződött be, de egyszersmind a legmunkásabbak egyike, melyet senki sem szemléltethet megindulás nélkül, a fájdalom, szeretet és tisztelet megindulása nélkül. Husz évig hordozni egy rossz gyógyított betegség átkos következményeit s mégis teljesíteni minden kötelességet, melyet a hazafiság, fiai és testvéri szeretet s barátság előnkbe szab; lemondani az élet örömeiről s mégis vidáman járni az életben, ernyedetlen munkálni az irodalomban, s sors csapásaitól suttott szülő ház vigasztalója, gyámola, a baráti körök dísz, földelítője lenni: ime Pákh Albert élete, a szenvedés és türelem, a lemondás és áldozatkészség pályája, melyre egy érző, de törhetlen lélek humoros derüje árasztá fényét.

PÁKH ALBERT.

Pákh Albert 1823-ban, márczius 11-kén született Rozsnyón, hol atyja, Mihály, köztisztviselőben álló, ritka jellemű és szónoki tehetségű agostai hitv. lelkész volt, kit a tiszai egyházke-rület 1848-ban superintendensének választott. Rozsnyón, Miskolczon, Iglón és Lőcsén járta a gymnáziumi és philosophiai tanfolya-mot, Sopronban a theolo-giát. Ez utóbbi helyen lán-golt föl benne a magyar irodalom szeretete, itt ke-zde először irogatni.

A soproni evangélikus tanodában Kis János még 1790-ben egy ugynevezett „Magyar társaságot“ alapított, az ifjuság önképző társulatát a magyar irodalomban. Pákh szorgalmas tagja s később titkára volt

e társulatnak s egyszersmind szerkesztője a társulat „Szünórak“ czimű irott lapjának. Midőn a társulat 1840-ben 50 éves jubileumát tartotta s az ünnepélyen maga az alapító, Kis János is jelen volt, az üdvözlő verset Pákh írta, mely a pozsonyi „Hírnök“ben nyomtatásban is megjelent. Ez volt első és utolsó nyomtatott költeménye. Hamar felhagyott a versírással, de annál szorgalmasabban olvasta a hazai és külföldi remek-írókat. Különösen az angol humoristák voltak kedvenc olvasmányai, s midőn 1842-ben

itt kötött szorosb barátságot Petőfivel is, kit futólag már Sopronban is ismert s ki elbetegesedve s mindenkitől elhagyatva, Pákh ápoló gondjai alatt lábbadozott föl. A jogi tanfolyamot végezve, 1844. végén Pestre jött jurátusnak s később ügyvédi censurát tön, de az ügyvédséget soha sem folytatta; hajlama, tehetsége, barátai már elébb az irodalom terére sodorták.

A „Pesti Hirlap“ szerkesztését 1845-ben Csengery vevén át, Pákhot dolgozó társául kérte föl s rá bízta az ujdonságok rovata vezetését, mely akkortájt politikai lapjainknak mintegy tárczáját képezte. Ez évek voltak Pákhnak legboldogabb évei. A politikai és irodalmi élet nagyobb lendületet kezdett venni s ő néhány feltörekvő ifju tehetség baráti körében a hazafi küzdelmek és remények felindulásai közt élt. A közönség kevésé ismer-te, mert Kaján Abel álnév alatt vagy névtelenül írt, de annál inkább ismerték az irodalmi körök, melyek a humoros magyar regény leendő hősét látták benne.

Valóban, Pákh humoros vázlatai, geneképei kiváló tünemények voltak. Élénk érzéke volt az emberi gyön-geségek, kivált a magyar társadalom és irodalom neveléségek oldalai iránt, de egyszersmind mélyen szerette hazáját és embertársait. E két forrásból áradt humora, melyek egymást ellensúlyozta, oly derítőleg hatottak az olvasóra. Az üres hazafiságot, az affectált honleányságot, a szónoki tulipános phraselógiát senki sem gúnyolta ki találó-ban, mint ő egyik genre-képében. A mi mint journalistát illeti, soha fővárosi ujdonságok nem voltak olvasottab-bak, mint a Pákhé a „Pesti Hirlap“-ban. Rövid rajzok a főváros politikai és társadalmi életéből, irodalmi és művészeti kisebb

biálatok, könnyed elmélkedések, polemiák váltakoztak itt a humor és satyra hangulatai közt. Egy szóval, Pákh a legszebb kilátások között kezdte meg írói pályáját. Azonban betegsége nem sokára akadályokat gördített elébe; hónapokig kellett fekdünie s 1847-ben egy németországi fürdőbe utazott a vízgyógy használatát véget.

Itt élte át a forradalmat s csak 1850. nyarán térhetett vissza Pestre, nem gyógygyulva ugyan, de valamennyire helyreállva. Hazája és családja romjai fogadták. Atyja elfogatott s több évi börtönre ítéltetett s a hátramaradt család gondja egy részben reá sulyosodott. Alig pihent ki magát s az „Ujabbkori ismeretek tára“ szerkesztéséhez fogott, melylyel Heckenast Gusztáv kínálta meg, s melyet 1855-ben végzett be. E számos kötetekre menő vállalatba igen sok cikket dolgozott, emellett bírálatokat és genreképeket írt az „Értesítő“-be „Pesti röpívek“-be és „P. Napló“-ba. Gyakran hetekig ágyában dolgozott egy kis számlon, de soha sem panaszkodott, sőt ő vidította fel barátait. 1853-ban a „Szépirodalmi Lapok“-at szerkesztette, ez annyira kitűnő szépirodalmi és kritikai lapot, de a második félévben már kénytelen volt megszüntetni, mert fürdőre kellett távoznia. 1854-ben Heckenast egy képes néplap kiadását tervezte s Pákhot szólította fel szerkesztőül, mivel ismeretsége lassankint barátsággá erősödött. Pákh bővebben kiképezte a lap tervét. Így indult meg a „Vasárnapi Ujság“, majd a „Politikai Ujdonságok“, és rendkívüli sikerrel, melyet nagyrészt Pákh szerkesztésének lehet köszönni.

Valóban e lap Pákh szerkesztése alatt nevezetesen mozzanatot képez nemcsak a magyar journalistika, hanem a magyar nép műveltség-történetében is. Első oly encyclopaediai lap volt Magyarországon, melynek előfizetői száma mindjárt az első években az 5–7000-et felülmúlta s kevés változással tizenhárom éven át meg is tudta tartani. Pákh nem szerkesztett az akkori divat szerinti néplapot, midőn szokás volt a néphez parasztosan szólani, sem tudományos igényű encyclopaediai lapot, melyet inkább csak a kimivelt olvasó élvezhet. E két tulság között közep-uton tartotta lapját, a magyar nép szükségsegeihez alkalmazva s lassanként mind feljebb emelve. Hogy tárgyban és hangban, eszmékben és tapintatban eltalálta a közszükséget, mutatta az olvasó közönség hallatlan részvéte, egy új, egy folyvást növekedő olvasó közönség részvéte, melyet úgy szólván ő nyert meg a magyar irodalomnak. Ő neve alatt majd semmit sem írt lapjába, de bizonyos tekintetben lapja nagy részét ő írta. Hány névtelen cikk az övé, hány író és nem-író cikket dolgozta át lapja szükségsegeihez alkalmazva, hány ifjú írónak adott tárgyat és munkát s mennyi mindenen javított egész le a legkisebb ujdonságig. Mindenütt meglátott keze nyoma s éltető szelleme. S erkölcs, hazafiság és izlés tekintetében, mily jó irányban vezette lapját! Azon szomorú időkben, midőn a magyar nemzetiség alapjában megáldadtatott, mily lelkesen s mégis mily tapintatosan igyekezett ében tartani a népben a nemzeti szellemet s áldozatkészségre lelkesíteni a hazafiság oltárán. Méltán választotta mind az Akadémia, mind a Kisfaludy-Társaság tagjai díszes sorába.

A szerkesztési gondok, melyeket az 1863-ban átvett „Magyar Sajtó“ szerkesztése is növelt, s folytonos betegeskedése nem engedték, hogy a humorista pályáját, melyre egykor annyi remények között lépett, megfuthassa. Nehány vázlaton és genreképen kívül nem bírnak tőle e nemben semmit, pedig mindig készült egy humoros nagy regény megírásához, melynek

főbb részletei már éltek lelkében. De azért humorista maradt mindvégig, beszélő humorista, kivel az író humoristák nem mindig állottak volna ki a versenyt. A magyar társadalom, politika, irodalom mozgalmairól, napi eseményekről senki sem beszélt több humorral, mint ő, ha a társalgásba belemelegedett.

A vendéglőben vagy kávéházban az asztalt, hol ő ült, mindig hallgatók ülték körül, a társaság, melyben ő megjelent, kénytelen volt felvidulni. Humoros megjegyzései, élcei szájról szájra jártak a városban s nem egyszer használtak föl egyik vagy másik lapban. Még halála előtt egy pár héttel is mily vidáman vett részt az Akadémia és

Kisfaludy-Társaság ülésein s midőn leverte is a betegsége, még régi humorával fogadta beteg ágya körül barátait. De halála előtt néhány nappal elkomorodott s így szólott egyik barátjának: „Oh ez már nem tréfa, érzem, hogy meghalok, nem baj, úgy sem sokat ért egész életem!“

Oh derék férfú, valóban te sokat szenvedtél; de életed sokat, igen sokat ért nekünk, kik elvesztettünk. Emlékedet híven megőrzi a magyar nép, melynek szellemi érdekeit oly híven képviselted s rokonaid és barátaid könyveze emlékeznek rád, mert a sír, mely szenvedéseidnek véget vetett, a legnemesebb rokon és barát szívével fogadta ölébe. Gy. P.

Pákh Albert.

Roncolt test örvén, kintől vergődve, — örökké

Szikkázó mosoly ült lelkeden, ajkaidon.

Szólj, mely angyal adá e mosolyt, szikkát szemeidnek?

„Két szelid angyal, igen, — munka s önértet adá!“

Szász Károly.

Két új Robinson.

Az 1828-dik év első hónapjaiban Paine James, mint tengerész szolgált a „Hunter“ hajón, mely tengeri-kutyavadászat végett a déli tenger vizeire evezett. Kellő időben s különös kalandok nélkül érkezett a hajó Amsterdam szigethez. Első dolga volt itt, bizonyos mennyiségű sőt venni föl, mely a tengeri-kutyabőrök beszállásához volt szükséges. Szép levén az idő, a sót a part közelében közelében hinték ki. Az est bekövetkezvén, az egész legénység visszatért a hajóra és előkészületeket kezdett tenni a másnapi halászatához. Éjjel egyszerre erős vihar keletkezett nyugaton, úgy hogy a só veszélyben forgott, hogy a habok elmosassák. Paine és egy Proudfoose nevű másik matróz ajánlkozott, hogy visszamennek a szárazra és a sókésztet beljebb szállítják a szigethez. Még e munkálat foglalkoztak, mely meglehetősen időt igényelt, midőn szüntelen villámlás s mennydörgés közepette, mely csaknem elvette eszméletüket, észrevették, hogy a csónak, mely őket a szigetre szállította, nincs többé a parton, — bizonyosan a hullámok szakították el és tova vitték.

Lehet képzelné a két ember megdöbbenését. Feszült pillanatokkal néztek azon irányban, melyben hajójukat gyanították, hogy ennek jelt adjanak azon zavarról, melybe őket a csónak elveszte hozá. Azonban időközben beállt az éj, úgy hogy kezeiket sem tudták többé megkülönböztetni. Végre egy villámnál, mely fényesebb és tartósabb volt mint az eddigiek, látták, hogy a hajó nincs többé reggeli helyén, — valószínűleg mindenestől elveszett, míg a tengerparttól jókora távolban csónakuk töredékei tánczoltak a hullámokon. Irtózatossá, leirhatlan pillanatot!

A szerencsétlenség oly hirtelen rohant rájuk, hogy alig tudták egész nagyságát fölfogni. Az első pillanatok csónakjuk elvesztésére gondoltak; azután kényelmes helyet csináltak hajléknak éjszakára és nyugodtan vártak reggelre, azon reményben, hogy mielőtt a vihar megszűnik, a hajó ismét láttatva volna jó és kimentő őket veszélyes helyzetükből. Végre megérkezett a nap, de egyszeresmind minden reményük elveszett a szabadulásra; a hajó egyáltalában nem látzott többé és nem is látta azt mai napig emberi szem és nem hallott többé róla emberi fül.

Amsterdam sziget minden egyéb lehet, mint paradicsom. Nincsenek rajta fák, és

ugyszólván hiányzik róla a tenyész; nincsenek bokrai, gyökerei, melyek szükség esetében tápu szolgálhatnának. Ennélfogva a szerencsétlen emberekre nézve nem volt egyéb kilátás élelemre, mint a tenger halai, melyek beszerzéséhez ismét hiányoztak az eszközök. Azonban a vad sirályok millió számmal röpködtek köröskörül, mintha kigúnyolni akarták volna a szerencsétleneket, kik elindultak, hogy a kietlen szigetet bejárják. A furdalom igen sikertelen volt; kevés madártojás kivül, melyet a sziklarepedésekben találtak, fölfedezési utazásuk a legkisebb zsákmányt sem nyújtotta, mely hasznukra lehetett volna. Szemök természetesen folytonosan a tenger felé járt; de ott sem fedeztek föl mentő járművet, mert még mai napig is nagy ritkaság az, hogy e sziget felé emberek közeledjenek, és annyival kevésbé közeledett akkor, midőn a tengeri-kutyafogás még nem volt oly kiterjedt, mint ma. Egyéb hajók pedig, mint ilyenek, egyáltalában nem járnak e kietlen sziget körül.

A számkivetetteknek most mindenekelőtt tüzzel kellett gondoskodni, hogy a talált tojásokat megfőzhessék; azután alkalmas helyet kinézni, melyen jeladó póznát állíthassanak föl, végre hajlékról gondoskodni vihar és eső ellen, mely amaz égvől alatt igen gyakori. Édes víz az egész szigeten nem volt található. Ennélfogva szomjukat nem olthatták egyébbel, mint azzal a kevés esővízzel, melyet itt-ott a szirtek apró üregeiben gyűjtöttek össze; de hogyan védhette őket e gyér víz az elepedéstől? hogy ériék be vele, míg közelebb esni fog?

Tűzhöz az ismert ódon időrabló, és unalmas módon jutottak, Robinson Krusoe és a vadak példájára: két darab fát dörzsölvén egymáshoz. Hosszu keresés után gyűjtöttek annyi rozszét és gyékényfüvet össze, hogy fedele csinálhassanak maguknak belőle. Föltették magukban, hogy a hajlék előtt — mint Zoroaster templománál — szünet nélkül égetik a szent tüzet; de hol vegyék a jeladó póznát, mely megszabadulásuk fő feltétele volt? Ismét összejárták a szigetet, de ott nem találtak semmit, mi céljukhoz vezetett volna.

Végre a tenger segítette ki őket. A hullámokon gerenda közeledett, mely valószínűleg egykor saját hajójokhoz tartozék; ezt kifogták, fölállították és ruhájokból lobogófelét kötötték rá. Ezzel keresztül estek a földolgon; mindenről gondoskodtak, a mi alkalmas volt, hogy némi reményt ében hagyjon bennök; miután pedig ezt elvégez-

ték, elkövetkezék rájuk az irtózatossá unalom s a még irtózatossabb kétségbeesés.

Leverő pusztaságban és kiállhatlan lassúsággal teltek a napok. A tojás, egyetlen tápforrásuk, mindinkább ritkult, ennélfogva más táp után kellett látniok. A tengeri halakhoz kellett folyamodni; de hogyan fogják halat? hiszen a legszükségesebb készülékek sincsen ehhez s általában semmijök, mint az a kevés, a mi testökön volt, midőn a hajóról a szigetre evettek: egy ing, egy gatyá, és egy pár cipő mindegyiken, és kettejöknek egy kalapja. Szerencsére azonban ezenfelül mindegyik zsebében volt egy-egy kés, és rendelkezésükre állt néhány tengeri-kutyabőr, melyekkel azelőtt a szárogatott só volt betakarva. Keresésök közben egyszerre nagy örömeikre a sószáritás végett szétrakott deszkákban szegetek fedeztek föl, és a szegekből hosszú tanácskozás és vitatkozás után, végtelen munkával, kövek segélyével, melyek egyszeresmind álló és kalapács voltak, pár csodás alakú horgot szerkesztettek össze. Képzeltetni: mennyi munkájokba és idejökbe került az. Azután zsinórt kellett a horogra kitalálni, mi egyébiránt könnyebb munka volt már. A tengeri-kutyabőröket későkkel szikká hasogatják, azokat összedorták és rá kötötték a szeget; ekkép végre szerencsésen elkészítették halászati eszközeiket és azontal nagy számban fohgattak halat, sőt még külön ételeket is készíthettek, például megsüthették a halat forró kövön, vagy megfőzhatték azt szikkába vájt üstben.

Azonban három hónap tölt el így és még mindig legkisebb reményök sem lehetett a megszabadulásra. Jött ugyan ez idő alatt több hajó szemök elé, de oly távoltságban, hogy sem jeladó tüzzük, sem rögtönzött zászlójok nem lehetett sikeres. Ruhájok már eleve nem volt új és erős, most pedig épen nyomorult rongyokká lön, melyek nem voltak, többépek őket az idő viszontagságai ellen megóvni. Cipőiknek régen nem volt talpa és egyetlen kalapjuk mindkettőjük vasárnapi öltözété képezte most. Elmulasztván az időnek pontos jegyzését, — mint Selkérk a maga idejében tette, — félműk kellett, hogy lassanként az időjárással is tökéletes zavarba jönnék. Azonban kisült később, hogy emlétkük az idősámitásban csak két nappal tévedett.

A második hónap első hetében hajót láttak a láthatáron föltűnni, mely irányánál fogva közelebb látszott a szigethez jönni, mint minden más hajó eddig. — Proutfoot ekkor már lassankint eltompult s közönyös lön; nem érdekelt többé sem evés, sem ivás vagy alvás; neki vadult, nem szívesen teljesítette a halászat és örökös teletességet, sőt úgy látszott, mintha beszélő tehetsége is elveszett volna, mert egész nap tompa közönynyel nézett maga elé és pajtásának már csak kifejezetlen hangokban adott feleletet. Paine észrevén, hogy a hajó a szigethez közeledik, figyelmeztette pajtását és kérte, hogy menjenek együtt a partra és szítsák fel a jeladó tüzet. „Hisz úgy is semmi haszna — mormogott a másik és káromkodva dől a földre aludni. Pajtása azonban leszált a parthoz, és az éjjel-nappal égő tüzet lehetőleg fölszította. Mily boldogság! a jármű valószínűleg észrevette a jelt, s egyenesen annak irányában evezett. „Jer a partra, Proutfoot, siess, végre itt a segítség!“ — kiáltotta bajtársának. A hajó, egy tekintélyes brig, akkor már közel volt a parthoz és a két Robinson kimondhatatlan örömeire leeresztette a csónakot; ezek pedig már készültek, hogy vendégszeretetlen menhelyököt örökre elhagyják.

— Kik vagytok, hogy jöttetek ide, mit csináltak itt? — kérde a kormányos a szerencsétlenektől. Paine némi boszankodással válaszolt a kérdésekre és azután kérte, hogy vegyék föl őket a csónakra és mentsék meg nyomorult helyzetükből.

Azonban, ki hitte volna, a kormányos egykedvűen azt válaszolta, hogy: nem teheti, majd megjelenti a kapitánynak és megkérdezi, hogy mit tegyen. — A szívtelen embert a szerencsétleneknek sem kérése, sem esedezése, sem jaja nem volt képes meglágyítani. A ravasz Paine még nem hagyott föl minden reményével, kérte az embereket, hogy adjanak neki legalább egy pár horgot, ő pedig viszont halat és tojást fog azért adni. — Nem tudom, van-e horgunk, — mormogott vissza az embertelen, — majd megnézzük a hajón, — ezzel parancsot adott legényeinek és visszaevettek. Nem lehet leírni, mily feszültséggel néztek a számkivetettek a csónak, után és mily halálos ijedségre változott reménységük, midőn a briget a nélkül, hogy a legkisebb rokonszenvet mutatná a szerencsétlenek iránt, ismét elindult és nem sokára eltűnt szeimek elől.

Nem szükséges a brig legénységének eljárását bővebben jellemezni. Azonban elérte őket a Nemesis. Paine a többi közt megkérdezte a legénységtől, hogy hívják a briget, megtudá, hogy kereskedelmi hajó, Hobannak hívják és Londonból Van Diemen földre megy. Később kérdézősködtek fölé és kisült, hogy nem érkezett rendeltetése helyére; soha senki nem hallott többé föléle.

Már 11 hónap tölt el, s még mindig nem akart új reményüggel mutatkozni, és úgy látszott, mintha nem volna egyéb hátra a két embernek, mint néma önmegadással lemondani minden reményről, hogy valaha hazájokat láthassák és a polgárisult élet áldásait élvezhessék. Külsőleg már régóta nem hasonlítának polgárisult emberekhez; hajók hosszan s borzasan csüngött le és a nap sugaraitól megsárgult, mint némely vadaké. Bőriük rész-szint volt magára; zilált szakál ért mellükig és egyetlen öltözetük már csak rongy volt, melyet derekukra kötöttek. A 11 hónapból lassanként 14 lett és egész idő alatt pillanatig sem hagyták a tüzet kialudni, ámbár az gyakran alig pislogott már; végre mindkettő oly közönyös lett, hogy egyik sem akarta nyugalmát feláldozni, hogy fát tegyen a tüzre. Vitáztak felette, hogy melyiken van a sor, míg aztán mindegyik föl nem kelt és a tüzet meg nem igazította. Könyvük természetesen nem volt, s elbeszélési tudományokat szászor kimerítették; szóval: életük unalmassá, már-már elviselhetlenné vált, csupán az volt még rájuk nézve némi élvezet, ha a hazáról s a hajdani jobb időkről beszélgettek. Idővel horgonyuk romlani és horgony-kötélük foszladozni kezdett és reszketve gondoltak azon napra, melyben majd egészen fölmondják azok a szolgálatot; mit tegyenek akkor? bizonyosan éhen fognak meghalni.

Egy este, midőn a tizenegyedik hónap bevégződött, ismét hajót láttak a szigethez közeledni; újra dobogott szegények szíve a remény miatt; ismét kellemes lánggá szították jel-tüzzüket; új előkészületeket tettek, hogy szabadulásuk színhelyét odahagyhassák, még a buta Proutfoot is ujongni kezdett örömeiben. Azonban a hajó egyszerre megállt és csakhamar ellenkező irányban tovább vitorlázott. Új kétségbeesésnek lettek martalékvá. Azonban mi az! a hajó ismét visszafordul, és — ezuttal nem csalódtak, — kifeszített vitorlával közelget a partokhoz.

A szerencsétlenek félelem s remény közt ingadozva, némán követték szeimeikkel a jármű mozdulatait, míg nem bizonyosak lettek föléle, hogy a hajó észrevette őket és segít-

ségükre közeledik. A csónakot leeresztették és erőteljes evező-csapásokkal közeledett hozzájuk. Azonban a dagály miatt nehezen ment a kikötés, és a legénység nem volt képes kiszállni. A parancsnokló tiszt ennélfogva bekialtott a két Robinsonnak, és a mi legcsodálatosabb, hangjában egy régi bajtársának hangjára ismert Paine; de még ennél is csodálatosabb, hogy e hajó épen azzal a földattal jött erre, hogy Paine keresse, és ha még él és föltalálható, vigye vissza Angolországba. Azért is a tisztnek első kérdése az volt, hogy nem Painenak hívják-e valamelyiküket? mire ez csodálatossá szeszélyből eltagadta nevét. Aztán azt kérdezték, hogy nem a Hunter legénysége közül valók-e? és Paine erre is nemmel felelt.

Azonban a tiszt természetesen nem hagyta magát tévútra vezetni, nem kérdezősködött sokat, hanem fölszólította az embereket, hogy uszszanaka csónak felé, miután a csónak nem közeledhetik tovább a szigethez. Proutfoot kitűnő uszó volt és azonnal megfogadta a parancsot; de Paine nem tudott uszni; mindamellettt is a hullámok közé rohant, mert hiszen ezerszerre jobb volt abban elveszni, mint ismét egyedül maradni e pusztá szigeten. Szerencséjére sikerült a vakmerő tett. — Hogy érkezett a csónakba, azt soha sem tudta megmondani. Uszás közben érzékei elhagyák és csak akkor jött magához, midőn a hajón ült Proutfoot mellett, és a csónak elindult a hajó felé.

Midőn pusztá és vendégszeretetlen menhelyök szeimek elől lassanként eltűnedeztek, még sem állhatták meg, hogy némi fűjadalommal ne gondoljanak rája, sőt még az is eszükbe jutott, hogy egy kis száritott sótt ott felejtettek. Proutfootot pedig csak erőszakal lehetett visszatartani, hogy vissza ne uszszék a horgokért, melyek eddig egyetlen lelmi eszközüket képezték. Örök tüzzük még égett és megilletődéssel néztek lángjait; megilletődéssel a sirályokat s egyéb tengeri madarakat, melyek a pusztá sziget szirtei körül röpködtek és vad sikoltozásaikkal isten hozzádot látszottak nekik mondan.

Legujabb találmányok.

Az emberi ész napjainkban rendkívüli élénkséggel működik a haladás terén. Különösen az ipar előmozdítása kedvez-eszmeje és gyakorlati szászadnak. Minduntalan versenyeknek, gondolkoznak, kísérlenek; nincs nap, melyben új felfedezést ne tennének, nincs iparág, melynek műszereit folyvást ne javítják, s kezesletét új találmányokkal ne könnyítik, melyek nagy része pillanatnyi életi úrván, de a mi használhatónak bizonyul, az aztán óriás lökéseket ad az iparnak. E nagyhatalmasság különösen a tudományokkal el folytonos küzdelemben, s nem ritkán megförténiök, hogy ezeket szolgálattévőivé teszi.

Ime megértük, hogy már a *czethalász* is a vegytant használja föl észleljaira. A *czethalász*nak legveszélyesebb oldala, hogy az óriás állat a testébe furódott szigonyt erősen rángatja, és a szigonykötél végén állókat gyakran a tengerbe rántja. — Pár éve úgy akartak e bajon segíni, hogy apró vetgolyókat alkalmaztak a szigony végére, melynek aztán az állat testében kellett elpattanni. A kísérletek nem rozslul sikerültek; mindamellettt is a találmány nem lett általánossá. — A gyakorlat szigorú bíráló, a czelszerítélet semmiképp sem hagyja magára erőltetni, — de méltó vetélytársra a találmányosság, mely nem szűnik a félredobott mással helyettesíteni, s addig működni, míg csak közösen meg nem nyugosznak az igaziban. — Nem kell salétrom? itt van tehát helyette strychnin és urare. E két mérgeknél parányi vegyítéke csaknem egy pillantás alatt megöli az állatot. A fel-találó, Thierselin nevű francia, egy unciát számított egy csetre, de kisült, hogy kevesebb is elég. — A mérge hatása pedig az állatra szorítózik, s nem árt azoknak, a kik felbontásával s földolgozásával foglalkoznak. — A találmány tehát két szempontból is czelszerű: nagy veszélyektől óvja a halászokat, s hosszu kinldástól menti meg

a halat; kifogás talán csak azon szempontból lehet ellene, hogy túlságos és hiábavaló állapotusztására nyujt alkalmat.

Ha már a tengernél vagyunk, nem szabad figyelmen kívül hagynunk annak egyik legszebb művét; az *atlanti távirtdát*. Bártran nevezhetjük új találmánynak, mivel az első, rozslu sikerült készülni gyökerez javításra ment át. E rengeteg sodronyon annyira halmozódnak a sürgönyök, hogy már is nemcsak másikkal lerakásán gondolkodnak, hanem a közleményekben is valami gyorsírásiféle rendszert akarnak létesíteni. A két ellenkező parton két sorozat lesz, melyben a szavakat egyes számokkal jelölik, és szavak helyett csak számokat fognak távirni. — Ki ne látna be e találmány észszerűségét, s általában ez óriási tengeri műet, mely San Franciscot szomszédjává tette Londonnak?

A fényképezéssel úgy vagyunk, mint némely állam pénzügyeivel: haragszunk rá, hogy ezifra papírral elárastotta a világot. Azonban szolgáljon vigasztalásunkra, hogy vannak, a kik azon török fejöket: hogyan lehetne a tiszta színezüstöt e téren visszavarázsolni? Daguerre fényképeit féledobta a világ, mert a hozzájuk megkívántó ezüstözött rézlemezek mindig komoly akadályt képeztek. Azonban egy-két híve maradt Daguerrenek, kik látván, hogy az ez által feltalált képmások finomságát, hűségét, és pontosságát semmi más modorral nem érhetni el, az ő eljárásának javítására vetették fejöket. Kitalálták, hogy tiszta rézlapra is lehet, könnyű és gyors módon fényképezni, s miután olcsóság volt első kiindulási pontjuk, nem lehetett, hogy forradalmat csinálnak a fotograf-világban.

Talán érzike veszélyt a fotografok, s azért iparkodnak ők is, kényelmes iparágukat legalább a rendkívüliség nimbuszával venni körül. Ime Woolwichben a repülő ágyugolyót is fényképezik. Természetesen nem egész pályáján, hanem ott, a hol épen kiért az ágyu öbléből. A fényképezés módja körülbelül itt is az, mint egyebütt; csak hogy itt az ágyura alkalmazott galvanoelectric készülék nyitja meg egy pillanatra a camera obscurát, mely a másik pillanatban már magától becsukódik. Közvetlen gyakorlati hasznát nem igen látjuk e találmánynak; azonban a tüzeri iránytanra nézve, fontosságát nem lehet tagadnunk. — Ugyancsak Woolwichben nevezetes a vitás történet közelebb a *lőgyapotr*a nézve, mely hírszerintennek legnagyobb hátrányain: az önkényes szétbomlás és gyullathóság, s a nedves lég iránt való nagy érzékenységen segített.

Mint hogy pedig a politikai nagy világ jelzava most a fegyveres béke, s ennek kedvéért mindenütt divatba jön a honvédelem, melyben mindenki született katona, s az iskolák megannyi stratégiai előiskolák, — hát találtak fel legközelebb a *gyermekes számúra* is oly játékot, mely nem sokkal kevésbé veszélyes az ő kezökben, mint a *lőgyapot* a felnőttekben. Ugyanis finom porrá tört felselvas hamleget (übermangansaures Kali. Még a neve is veszedelmes) ve gyitnek erős kénssal, mihez aztán ha éghető

tárgy ér, furesa égési jelenetek származnak. Ha p. o. tiszta terpetin vagy falél jut közel a vegyítékhez: puskalövéshez hasonló robajjal gyulad meg; szögfüléleg (Nelkenessz) egy ideig pezseg, aztán meggyul, s barna cseléleg-szikrákat lövel ki; lycodium oly hirtelen, s vakítón lobban el, mint a villám; viasz szerzege, szappanforgács szövetnekszerű vastag füsttel ég. A párisiak elemesen alkalmazzák apró edényekbe különböző anyagokat, s ha aztán egy üvegpálcza végét az említett vegyítékbe mártva, ezzel azokat érintik, csodás szépségű fényjátékokban gyönyörködhetnek, mely most színhang-lepészetet (gamme des couleurs) név alatt divatban van nálók.

A mútani fűtés terén az u. n. *részecsi* (mole-

Spanyolországi vázlatok.

(Vége.)

Andaluzia hó napja alatt, virágai közt fekszik Ronda, a rómaiak Arundája, sasfészekképen, magas szikla csatósán. Ó és új városrészeit tátongó mélység választja el egymástól, melynek alján a Gvadaluin folydogál, a római korból fennmaradt óriási vakmerőségű híd alatt. Színezete egészen móriás, és lakói büszkén mutogatják Al Motahed király házat, ki az általa fejevették koponyáiból szokott inni.

A rondai bikaviadal is egész Andaluziában híres s valóban méltó azon városhoz, mely mindenkor igen híres volt a népmulatságok e neméről. A lakosság pedig egészen beleélt magát e szenvedélybe, annyira, hogy a rondai gyermekek nem katonásdit, hanem bikaviadalsdit szoktak játszani. Doré látott ily jelenetet az arab malnokhoz vezető meredek sziklalépcsők mellett, s érdemesnek találta azt az általunk ezennel közölt rajzban megörökíteni. A vén torero (bikaviador) térdén áll, fejét megszegve, mint a bika, mikor ellenségét akarja megöklenni. Előtte nyolcz éves gyermeke, bottal kezében, s köpenyvel egyik karján, matadori állásban. Egy másik fia a picadort játsza, suhanc testvéreinek vállain ül, salig birja a lánsát képező rudat. A szomszédok összegyülekeztek, s műismerő szemekkel vizsgálják a fickók kisebb-nagyobb ügyességét, s gyönyörködnek az e népszokásait jellemző falusi jelenetben.

Általában a rondaiak szokásai meglehetősen távol állnak a polgárisult világ igényeitől. Természetességükkel tunya, büszkeségükkel pedig vadság párosul, s a bikaviadalon kívül legszívesebben rablókalandokról beszélgetnek, melyekre kedvező tér nyílik a közel Serrania de Ronda vadonaiban.

Gyakran előfordul e rablótörténetek közt egy ifju neve, ki féltékenységből vetélytársát meggyilkolva, e vadonba menekült, egy ideig egyedül kalandozott, s aztán rabló-bandát alakított. A leghírhedettebbek közt emlegetik a sieteninos-t (a hét kicsit) is, kiknek társasága mindig épen hét tagból állott, s csak akkor fogadott be új tagot, ha egyik-másik kidőlt köréből.

Itt őrte a mindnyájak közt leghírhedettebb José Mária is utonálló kalandjait, itt szokott, tányéros végű karabélyára üte, társaihoz így szólni: „ki merne tőlem ütlevelet kérni!”

José Mária rondai születés volt, s a róla írt rabló-románcok kedvesét is „serrania de rondai leányzó“nak nevezék. Epen e nép félvadsága teszi érthetővé, hogy e híres rabló nyugalomban élhetett körében végnapjait, mint megtért „beesületes töképezés.“

S ü m e g .

A hely, a hol járunk, szent. A természet, mely bájai egész gazdagságát ütötte reá, a rege, mely annyi emlékekkel gazdagította s a költészet,

mely mindezt aranyos dicsfényvel vonta körül, háromszorosan szent helylyé teszi. A „magyar tenger“ észak-nyugati partján végig húzó dombor aljában minden lépten új s egészen elbűvölő látványok nyílnak a vándor előtt s egészen elbűvölő fogékony lelkét. Ha Keszthelytől indulva jövünk fölfelé a Balatonpartján, először érjük festői hegycsoportok s szép erdők közepett *Rezit*, majd a balzál-kúp tetején székelő *Tátika* régi vára romjait. A rege alakjaitól most is mindkettő népes még, bár a lovagok és a szerelmek rég kiköltöztek belőle s porladoznak a mohos sírfelédél alatt.

Eszakra Tátikától érjük *Sümeget*, az egyszerű kis mezővároskát, hol a Balaton vidék lánglelkű költője, a Himfi szerelmeinek mély érzelmi énekese, Kisfaludy Sándor született s gyönyörű költeményeit írta. A város északi oldalán egészen elszigetelt s mindenfelől igen meredek sziklahegy emelkedik föl a síkságból valami négyszáz lábnyi magosságra s felül lapos kupolává csönkül. Mögötte szőlővel beültetett alacsony dombor húzódik el; előtte, jobbról és balról tágas térség terül. A hegy tetejét a Balaton vidékének legterjedelmesebb s egyszerűsége legépebben is maradt vár-maradványai borítják. E vár a voszprémi püspökök tulajdona volt s mint a sok faragott kő bizonyítja, igen pompás lehetett. Udvarain még láthatók a sziklába nagy erővel vajt kútaik és pinczeüregek. A hegy alján a püspök ujjab, csinos kastélya van.

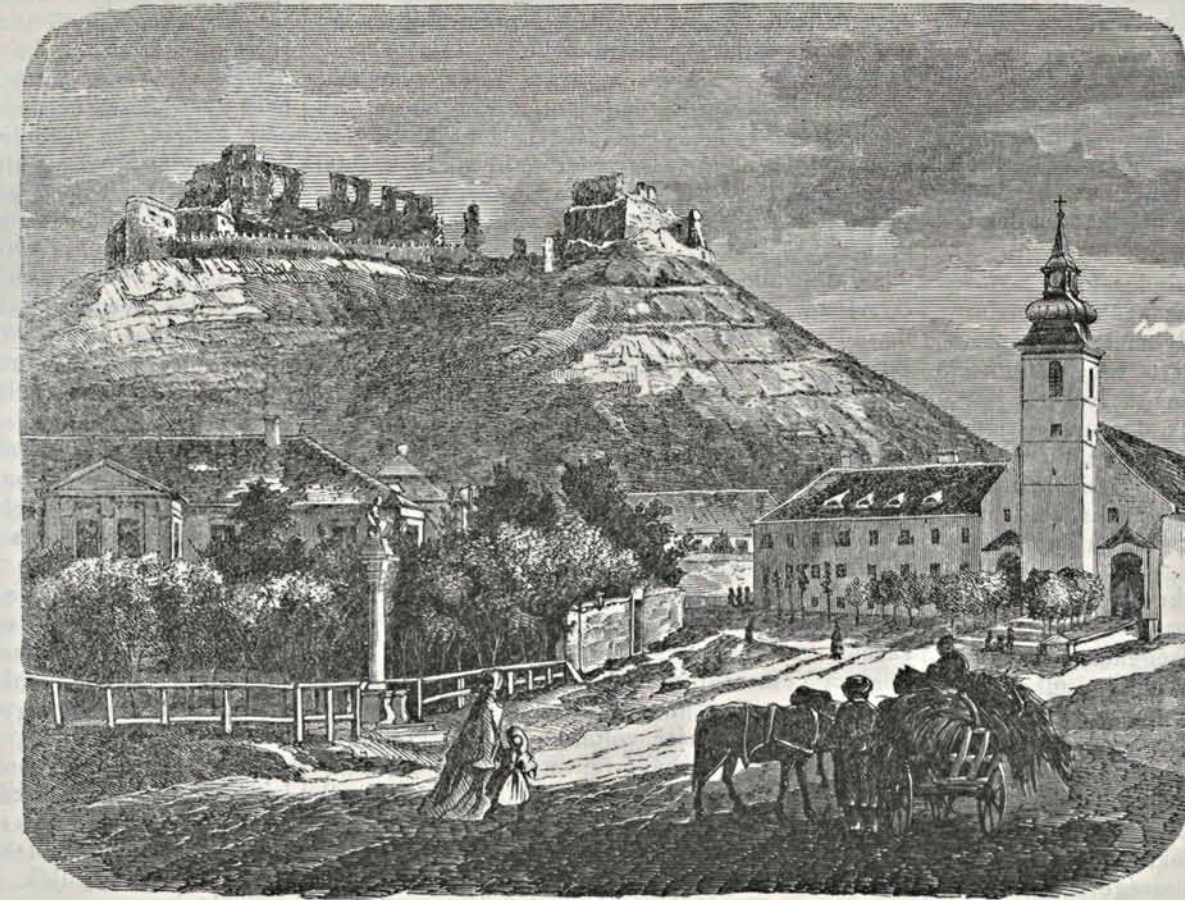
A hegy tetejéről a legszebb kilátások egyike nyílik meg a néző előtt, ki a meredek uton tikkadtn ért a tetőre, de fáradságát szívesen elfeledi, a vidék bájainak szemléletébe merülve. — A hegy északi oldalán Kisfaludy Sándor szöleje s szerény hajléka köti le figyelmünket; a műszakat látjuk ott képeleiben, majd enyelgve a források körül, majd búsongva a fák sejtelmes árnyában. — Odább nagy síkság terül, nyugat felé messze távolban előbb dombok, mindig emelkedő lépcsőzettel, azután mind magasabb hegyek mutatkoznak. Dél felé a Balaton látszik, a mint az égnek tartja sima tükreét, melyben a környék reszkető árnya mosolyogva verődik vissza.

Csinos képünk elég anyagot nyújt a képzeletnek, de dolgot is ad neki, a mi a rajz szűk keretében be nem fért, az vagy emlékezéseiből, vagy — legrosszabb esetben, — leírásunkból pótolja ki.

Az eperjesi kollegium.

(Crescit sub pondere palma.)

Az ősi tekintélyen s hagyományokon alapuló államegyházak s kormányok tanodáikat rendszerint a béke s az anyagi jólét napjaiban, győzelmeik után, dicsőségük emlékére s szerkeztük

Sümeg (a Balaton-vidéken). — Gregus János rajza.

diszével állítják fel; a magyar reformatio szabad vitaközlési szellemét teljesebben nem bizonyítja semmi, mint azon történeti tény, hogy főiskoláját a vész előestéjén alapítá, mikor a fegyverek már-már megősdődtek, és sejtetni lehetett az eperjesi vérengzés napjainak közeledtét. Amaz intézetek tehát inkább gondosan ültetett s ápolott kerti növé-

Az eperjesi evang. kollegium. (Benkó Károly pesti építész terve szerint.)

nyekhez hasonlitanak; emennek magva viharban lön elszórvá, s védtelenül fejlődött, szabadon s viszontagságok közt, mint a makk, melyből terebelyes cserfa válik.

Folyó évi október 18-án épen kétszáz eszten-deje lesz, mióta az eperjesi kollegium először, ünneppélyesen megnyitott. Az alap, melyből fölépült s melyből tanárainak fizetése merítettet,

magánosok bőkezűsége folytán gyűlt össze, kik „az Isten tiszteletére, az evangélika vallás üdvös támogatására s terjesztésére, s a politikai szabadság dúsabb növelésére“ adakoztak; épülete, melyen azóta alig történt változtatás, egyszerű s szilárd, alkalmas arra, hogy százados küzdelem színhelyéül szolgáljon. Szerkezete ugyan csonka még, de ép és kiegészíthető; a vetés sem növekszik a téli hidegek idején, hanem a hó alá rejtőzik s várja a kikeletet, mikor majd bátran bocsáthat kalászt s nem kell a dermesztő fagytól félnie.

Pedig az eperjesi kollegiumra kevésbé megalakítása után ugyancsak hosszú, kietlen tél nehezedett. Alig mult el három év, alig rendeztettek az előadások, máris a jezsuiták, kik a tanodára annál inkább irigykedtek, mert ismeretes rendszerük ennek erőteljes szervezetével eredménye nézve nem versenyezhetett, azt eszközlők ki a hatalomtól, hogy a protestánsok helyiségei erővel elfoglal-tassanak. Kilencz évvel utóbb, igaz, a kollegium egyik első tanítványa s büszkesége, Tökölly Imre, „pro Deo et libertate“ küzdvén, bevette Eperjest, s a már akkor annyi áldozatba került iskolát régi jogai ba visszahelyezte; de e

napok verőfényét nem sokáig élvezhette az intézet; rövid virágzás után oly súlyos csapásokat kelle elszenvednie, hogy alattok kétségen kívül megtört volna végképen, ha lételének gyökerei minden szívnek ama rétegébe nem hatolnak vala be, melyben a rejtett hazaszeretettől s a vallásos meggyőződéstől nyertek kifogyhatatlan táplálé-

kot. Az alapítók számából többen a bakó kezei közt multtak ki; el volt tiltva huszonhárom eszten-deig a nyilvános tanítás s az isteni-tisztelet. mig Rákóczi a vallásszabadság nevében a zárt ajtókat ismét kitartha, hogy őszhangban működjen minden felekezet, mindegyik saját útján, mindenik a közös czélnek, a haza javának előmozdítására.

A szatmári békekötés után hasonló üldözéseket nem kellett ugyan szenvedni, de a mit a tizenhetedik század elnyomásai kísérletai eszközölni nem bírtak, a protestantismus benső ellankasztása sikerült a tizennyolczadik század egyhangu reménytelenségének.

Mindazonáltal, bár a buzgóság részben kihűlt, a kollegium fenntartott, sőt lassan-lassan gyarapodni kezdett. A belőle kikerült ügyvédnek s papok általában jó hírnevet szereztek, s a jelen század elején az intézetnek nem kelle magát szégyenelni, ha közte s akármely más hazai tanoda

közt párhuzamot vontak. Tanárai hazafias szellemet tanusítottak mindig, s bár országos állandó híre alig vergődött egyikük is, szerény munkássággal lerakták a következő kor nagyságának alapját.

A remények időszaka nyílt meg. Felébredt a nemzeti öntudat; Greguss Mihály, s a mai nap is élő, érdemekben megőszült Vandrák András az első előadásokat tarták magyar nyelven; a tanulók sorozatában Kossuth Lajos, Kazinczy Gábor, Pulszky, Henszlmann, Sárossy nevével találkozunk. A tudomány becse a szabadság terjedésével növekszik; a vér életemben lüktet minden szíven; az elégtelenség érzete, mely minden nagy korszak, nemes mozgalom mulhatatlan kísérője, általánossá válik; a reformok láncolata kezdődik, melynek minden egyes szeme másikat tételez fel, s újnak hozzáfűzéshez vezet.

Véget vetett azonban mindezeknek a forradalom válsága; s a réginiél is szűkebb mederbe szorított össze a tanítás folyamata. A jogi előadások néhány évre megszüntetettek; a Thun-féle rendszer az autonom protestáns szervezettel jelen-tékenyen megosonkita. Ennek dacára a tanoda megővta jogait, szembeszállva a hatalom által elé gőrdített akadályokkal; s midőn 1861-ben ismét új remények hajnalra látszótt megvasadni, régi erélylyel helyreállítottat ővzásados önálló szer-kezetet.

Azóta pártfogóinak törekvése főleg arra irányul, hogy új pénzalap szerzettessék össze, mely-lyel a most már szűk helyiségekbe ki lehessen bőviteni. S hála lankadatlan törekvéseiknek, jelenleg az ebbeli munkálatok már megkezdettek, s a mely napon a kollegium megalapításának kétszázados ünnepét őrli, azon meg fog nyitni a nagy terem is, mely könyvtáru szolgál, s egy-szersmind a pártfogóság gyűléseinek helyiségeül. Adja Isten, hogy a határozatok, melyek benne ho-zotni fognak, ugyanazon kötelességérzettől legye-nek áthatva, mely őseinket a kollegium megalko-tása művére serkentette, s hogy az akkor kimondott célok, a kor szellemében tágitva, vezetésében, fejlesztésében örökké irányadók maradjanak.

Pulszky Ágoston.

A kávé.

Liebig Justus után.

Gyermek koromban egy francziánéhoz jártam nyelvet tanulni, kinek férje a darmstadti herczeg udvari czukrása volt; egy fiatal nagy barátság-ban levén, gyakran bejuthattam az udvari kony-hába, hol nem épen csak inyenec-gyönyörök for-rása nyílt számomra. A sütés-főzés roppantul érdekelt, s kész voltam félbeszakítás nélkül végig nézni s teljes figyelemmel kísérni a műfolyamot, míg a vörös nyers has izes pecsenyéit pirult vagy barnult meg, mikép sózzák meg a szép borjuszéletet, vagy szurdálnak szalona-szeletkéket a kővér kappan-pecsenyébe; semmi sem kerülte el gyermekii figyelmemet. Azóta mindig megma-radt bennem a sütés-főzési hajlam s üres óráim-ban most is nem egyszer foglalkozom a konyhai rejtelmekkel, melyekről a tudományom vegytan majd sommit sem tud. Fialtal tehetséges vegyé-szek ilyesmivel nem szeretnek foglalkozni, mert sem ügyességüket, sem élelmességeknek nincs mód benne kitüntetniök s nem szerethetnek érdemeket a tudomány mezején általa. Így hát őregeknek kell a konyhai vegytannal foglalkozni, mint lám én is.

A „kávét“ ital legjobb, legizletesbelkészítése módja iránt igen elágaznak a kávé-főzők és ked-velők véleményei, s hogy nem is épen könnyű dolog eltalálni a legjobbat, onnan is átlátható, hogy a bádógosok s egyéb művészek találekony-sága a különböző, kávémasinák felszázra menő számát most is folyvást újakkal szaporítja vagy a meglevőket javíttatja, tökélyesítgeti. Mivel pedig cikkekünk valamennyi kávémasinát mérőben felelőssé tenni fenyegetőzik, félnem kell, hogy a gyáros urak egész tömege ellenem zúdul; de hivatkozom az elfogulatlanokra, — kik kávémat megkóstolják, remélem, mind pártomra állanak.

A kávénak és theának az ujkori szellem-irányra s a polgárisultságra gyakorolt befolyásáról annyit írjak, hogy merőben felesleges azt nekem is bővebben fejtegetnem; bizonyos, hogy Boleyn Anna, mikor reggelire egy fél font szalonát meg-evevtt s rá egy pint sört ivott (mint egy levelében maga írja) egészen más érzéssel kelhetett föl az asztaltól, mint ha egy csésze theát vagy kávé-t, s egy kis vajás kenyeretregelizett volna. Hallgatok

a kávé nemzetgazdasági jelentőségéről s csak azt akarom pár szóval megérteni, mi befolyást gyako-rolt a kávé az ujabbkori hadviselésre. Az első schleswig-holsteini, és az utóbbi olasz hadjárat-ban a kávé behozatala a hadseregeknél nagyon so-kat tett a katonaság egészségére javítására s mint bizonyos és hitelesen tudom, hogy a bajor had-sereg több ezredének kávé-regelizése nagy hasz-nára vált a legénységnek. A pálinka csak orvos-ságnak való, de a kávé valódi tápszer, mely nagy erőfeszítés és kimerültség ellenében erősítőleg, s hidegben és melegben egyaránt jótékonyan hat.

A különböző kávéfajok minőségi fokozatáról is sokféle vélemény van. Egyik legtekintélyes-b s legilletékesebb a Palgrave-é, ki közép-arábiai utazásában így nyilatkozik e kérdésről: „A leg-jobb kávé Yemenből hozták, ez az, melyet közön-ségesen mokkáknak neveznek. Európába igen ke-vés jut belőle, mert két harmadát Arabiában, Szíriában, Egyiptomban használják föl; a mi meg-maradt, azt csaknem kizárólag Törökország és Arménia fogyasztja el, de ezeknek sem jut már a legtisztább s legjobb yemeni (mokka) kávé. Mi-előtt a szállítmány az alexandriai, jaffai és bey-ruthi kikötőkhöz érne, újra meg újra kiróstalják; a csomagokat fölontogtatják s gyakorlott kezek szemeként kiszedegetik s válogatják az egészet, és a kemény, gömbölyű, félig áttetsző zöldes barna babok helyett, melyek egyedül méltók arra hogy belőlük kávé nevet érdemlő italt főzzünk, merő töredék, ellapult, fehères, át nem látszó kávé szemek kerülnek a vásárra. Ez oly rendszer eljá-rás, hogy a Yementől való távolság növekedésének arányában száll a minőség s magam (mond Pal-grave) számtalanszor voltam e műtétnek tanuja. A második rangú kávé-faj az abyssziniai, ez na-gyobb szemű s más zamatu; ezután következnek sorban az indiai, és az ománi ültvényekből való kávé. A keletiek itélete szerint az amerikai a je-leség legaltantabb fokán áll.“

Közép-Európában a jávai kávé szeretik leg-jobbban; inyeneczek azt állítják, hogy a domingói, braziliai vagy cheriboni kávéval keverve még jobb ízű kap a jávai; annyi áll, hogy a fajok vál-toztatása néha hasznos, hogy a mindig ugyanazon zamatu által eltoppult izlés fogékonyasága felfrí-süljön.

Az angolok, köztudomás szerint, mesterei a thea-készítésnek; de a kávéfőzésben a németek igénylik az elsőseget; az is igaz, hogy Németor-szágban aránylag sokkal több kávé-t isznak az emberek. A német tudósok kivált sokkal többre becsülik a kávé-t mint a theát, a mit életmódjuk-ból s a két ital hatásából lehet kimagyarázni. A thea tudniillik egyenesen a gyomorra hat és pe-dig annyira, hogy ha éhgyomorra isszuk, hanyát is idézhet elő. A kávé ellenben a belmőkódéseket mozdítja elő, s annalfogva az ülő német tudós, reggel egy csésze fekete kávé-t, szivar-melléklet-tel, leghasznosabbnak tapasztalhat, bizonyos élet-működések elősegítésére. Mondják, hogy az orosz delnök is hasonló okból kedvelik a kávé-t és sziva-rozást mellette.

Az előrebocsátottak után látnivaló, hogy a jó és sikeres kávéital megkészítése épen nem közö-nyös, sőt elég érdekes dolog.

Kísérleteimre e tárgyban legelőször az veze-tett, hogy oly kávé-kivonatot akartam előállítani, melyet utazók, vagy hadjárat alkalmával egész seregek számára könnyen lehessen szállítani és eltartani; e kísérleteim alkalmával észleltem elő-ször a levegőnek, és pedig a benne levő élelmyrés-znek nagy mértékbeni rontó hatását a kávéra; ugy tapasztaltam, hogy a megpörkölt kávéból nyert forró víz-főzet, mely frisében igen élvez-hető, gyorsabb vagy lassabb elpárolgással minden ízét elveszti, a levegővel való érintkezés által; csak valami fekete kivonatoszerű anyag lesz belőle, mely hideg vízben nem oldható fel tökéletesen s oly rossz ízű, savanyós, hogy meg nem lehet inni.

Akármiép akarjuk főzni kávékat, első és mulhatlan megkiváratóság, hogy a kávé-t kézzel, szemeként meg kell válogatni, mert mindenikben találni elég idegen anyagot, fafogácskákat, ma-dárpelyhet, meg piszkot is, s rendszeren egy csomó elserencsétlenedett, ki nem fejtett szemet, miket mind ki kell szedni; az iz-érzek oly kényes, hogy a legeszkélyebb idegen elemet is azonnal föl-fedezi.

A sötétzöld színű kávéból többnyire indigó-val vagy berlini kékkel van festve, az ilyenről szükséges a festéket egy kevés vízzel lemosni; a világos fajknál e mosás felesleges, valamint a megmosott kávé szárításra is.

Azután következik mindjárt a pörkölés. Ettől függ a kávéfőzet jósága. A pörkölést csak annyira

kell vinni, hogy a kávé elveszítse szaru-szerű tu-lajdonát, hogy kávéőrleiben meg lehessen őrleni, vagy — a mint keletben szokás — mozsárban megtörni s finom és egyenlő porrá dörzsölni mintegy.

Tudvalevő dolog, hogy a kávé bizonyos kris-tályos anyagot tartalmaz, a kafféint, melyet thein-nek is neveznek, mivel egyik alkátrész a theának is; ez illó anyag, s mindent el kell követni, hogy annak a kávéból elilánását megakadályozzuk. E czélt úgy érjük el, ha a kávé-t minél lassabban pörköljük, s csak addig, míg világos barna színt nem nyer. A setét barnára pörkölt kávéban nincs már kafféin, ha feketére van pörköltve, akkor a kávé minden lényeges alkátrészét el van rontva s a belőle vett főzet nem érdemi többé a kávé nevet. Oly házban, honnan a kávépörkölés szaga az ut-czára kiérzik, hozzá ért ember nem iszik kávé-t.

A pörkölt kávé minden nap vesztit zamatos szagából a levegővel való érintkezés által, mert a pörkölés által lazább lett kávészem likaosain át könnyebben elillan a szag és zamatu. E káros vál-tozásnak azzal lehet elejét venni, ha a pörkölés bevégeztével rögtön, s mielőtt a még egészen forró kávé-t a serpenyőből vagy pörkölő hengerből kiöntenék, egy kevés porrá tört cukorral hintjük be; egy font kávéra elég egy tal cukorpor. A cukor azonnal megolvad s erős keverés vagy rázás által jól elvegyül az egész kávéminnységgel; minden szem vékony de léghatlan caramel-réteg-gel vonódik be, s attól egy kis fényt nyer, mintha fénymázzal volna bevonva és ezáltal csaknem ér-mészen elveszti szagát, ni azonban az őrlésnek ter-mészetesen annál nagyobb mérvben jelenkezik ismét.

Bécsben s a csehországi fürdőkben rapon-ként pörkölnék annyi kávé-t, mennyi épen egy napi szükségletre elég; de a mit ezzel nyerneek egyfélől, ismét elvész másfélől azzal, hogy igen barnára pörkölik; azt mondják, a halványra pörkölt kávé nem elég szapora, — de ez csak szinére nézve áll.

E műtét után ki kell önteni a kávé-t a pör-kölő edényből és pedig hideg vaslemezre s jól szét kell teríteni hogy minél gyorsabban hűljön ki. Mert ha a megpörkölt kávé-t soká tömegben egy-másra halmozva hagyjuk, a levegő hatása folytán még jobban fölhevül, elkezd izzadni s ha nagy a tömeg, meg is gyúlad. A pörkölt kávé-t száraz helyre kell eltenni, különben a ráhittett cukor könnyen nedvességet szív magába.

A pörkölés által a kávé, súlyának egy hete-dét veszti el; de e veszteség jóval nagyobb, ha a pörkölést keltetőnél tovább, a setétbarnaságig folytatjuk. Terjedelemben ellenben növekszik a kávé a pörköléssel; egy icze nyers kávéból másfél icze pörkölt kávé lesz.

(Végté következik.)

Magyar hadvezérek az osztrák had-seregben.

25. Splényi Gábor.

Miháldi báró Splényi Gábor, altábornagy, titkos tanácsos, az 51. sz. m. gyalog-ezred tulaj-donos a Felső-Magyarországban Ternyén született 1734-ben. A bécsi Terézianumban neveltetvén, nagyatyjának Lászlónak, és atyjának Gábornak, kik lovas-tábornokok voltak, nyomdokait követte, és kora 18. évében zászlótartó lett. A hétéves háboruban gyakran dicsőséget aratott és alig hét évi szolgálát után már őrnagyságra emelkedett, 1768-ban pedig már ezredes és a 39. sz. gyalog-ezred parancsnoka, majd öt év mulva vezérőrnagy lón.

Midőn Bukovina Ausztriához került, II. Jó-zsef annak tartományi szervezésével Splényit bízta meg, ki a megbízást teljes megelégedésre végre is hajtott. A bajor örökösödési harcokban El-richshausen tábornagya alatt vett részt, és 1785-ben altábornagy rangra emeltetett. A török háboruban azonban sokkal több fényes alkalm nyílt hadi tehetségeit szélesebb körökben is ki-mutatni. Nagybárra magára hagyatva, 30 mföld-nyi távolságra állott a galicziai hadtestől Mold-vában, hol a tulnyomó erjű ellenségnek nemcsak homlokzatát támadta meg, hanem annak Chotym kiürítését czélzó háromszoros kísérletét is meg-hiusította, és Jassy-ig visszaveréven 1787. okt. 14. Adjud-nál rajtok fényes diadalt nyert. Itt ugyanis Splényit a török roppant erővel megtá-madta; Splényi ennek ellenében kis hadtestét a helység előtt három négyszegben állítá fel, elébe helyezve könnyű lovaságát és hat ágyuját. A tör-ökök három osztályban nyomultak előre, roppant zajjal megtámadták a középső négyszegét, és

gyekeztek a mieink vonalát tul szárnyalni; azon-ban az élénk tüzelés miatt hátrálni kényserültek, csak jobb oldali osztályuk, fedve egy bokros hely által, merészelt előnyomulni. E pillanatban azon-ban Fábrí tábornok az Erdődy- és Székely hu-szárok két-két századát támadásra rendelte, mely-k más csapatok segítségével is az ellenségét visszanyomva, a Troutoschon tul visszaverték. Elesett és elfogatott 80 török és két zászló. E harc-z, — melyben az akkorig szokásos egész dan-dár és egész ezredekkel viselt hadművelet helyett csupán kis zászlóaljak és osztály tömegek először használtattak sikerrel, — a közeli Erdélyre nagy fontosságú volt, mivel az által az erdélyi hadsereg egy része az ellenség megtámadása ellenében biztosítva lett. József császár Splényit az 51. sz. gyalog ezred tulajdonosává nevezte.

A következő évben Splényi a foksáni előnyo-mulásnál hadosztályával, mely a Jordis, Karaj-czay, és Horváth dandárából állott, eszélyes intéz-kezdései által az ellenségnek érzékeny veszteségeket okozott, és a foksáni ütközetben, — hol a legelső jobb szárny oszlopát vezénylette, — az ellenség táborának, tüzéréseinek elfoglalására, és a nyert győzelem kivására lényeges befolyása volt. Maga Coburg herczeg a fővezér a császárhoz küldött jelentésében azt írta: „hogy e nap sze-renesége főleg Splényinek köszönhető.“ — Még ugyanazon évben Splényi katonai és politikai ügyekben Potemkin herczeghez Cherson-ban több kiküldetést végeztet, és az adjutáni kitünő szolgál-tatáért 1789. decemberben Maria Terézia rend lovagi, — a foksáni ütközetbeli döntő részvételért pedig a herczég-keresztet kapta. Nemsokára ezután a harcmezéről a béke esendesebb terére lépve, II. Leopold őt 1791-ben Szabolcsvármegye főis-pánságára emelte.

A francia háboru kitörésekor Splényi egy ideig a Rajnánál állott, és az alsó-rajnai hadse-reget vezényelte; 1795-ben titkos tanácsosi ran-got nyert és utóbb Olmücz-vár parancsnoka lón. És ez állomáson végezte be tevékeny hadi pá-lyáját.

Splényi 17 gyermek atyja volt, kikből tíz 37 unoka- és kis unokával túlélte őt. Ő azon ritka örömeivel volt részesült, hogy őt még életében két fia Ignác és Ferencz mint altábornagyok haditársaként üdvözölhették. Meghalt a vitéz férfiú nem messze Kassától Szilvás-Uj aluban 1818. april 1 én aggkora 48. évében.

Az irodalom történetéből.

Régi mértékes versek.

Tudjuk irodalmunk történetéből, hogy már a XVI-dik század első felében Erdős-Szilveszter János tudós nyelvészünk és bibliafordítónk — felismerőn nyelvünk „nagy és nemes voltát“ —

Greguss Ágost beszéde Pákh Albert sirjánál.

(Február 12-dikén.)

Megdöbbenve állunk ismét előtted, élet nagy titka, halál! Medőbbenve, és a közönségesnél erősebb fájdalommal, mert az élet, melyet most elottaltál, ezek életének világított! Mert a kinek földi maradványaira im, a föld kebele várakozik, irodalmunk és társadalmunk fényes lángja volt, a messze világító „Vasárnapi Ujság“ alapítója és szerkesztője, a tegnapi vasárnap halottja, Pákh Albert!

Mindnyájan ismertük őt, és tudjuk, hogy sokat szenvedett, sokat nélkülözött, mégis folyvást és lankadatlanul küzdött; tudjuk, hogy neki kétszerezes fáradságába került az igazság fegyvereinek ho-rdozása és forgatása, mert nála — két évized óta — a legépebb lélek a legroskadtabb testbe volt zárva; tudjuk, hogy ő mégis az első csatarendben harcolt s hivatásának valóságos martartya volt. Mert nemcsak az a martarty, kit magasabb eszmé-ért az emberek rövidlátása üldöz: martarty az is, kit rendeltetése teljesítésében a szarnok testnek reá feszített kényszerkötéltáka akadályoz, vagy pedig az ellenségesen bonyoluló viszonyosságok hálójába tartóztat. S a mi barátunkat gátolta mindakettő. Mily tantulusi kinok gyötörhették őt, midőn érezte magában az erőt, hogy számunkra a szellemi éden-kert legszebb, legjobb gyümölcseit válogathatná,

Orodát tekeri. Neened? Vgy vagyon ez. Igy Pazman, Nam ZAP: rutt büzel fut, alet, izzaszt, MIT mondasz? hidgied RVSNIA PAB EZKIS=Alak. Nicolaus Zuonarice.

VI., Peter Pazmany. Minapi Terpe? Az.

Vy Kalauzt az ki nem latot, Iassa Szlyosban, I.) Chak hogy meg vakut, s = vegre verembe viszen. Az MINAPI TERPE ez? bezogs AZ. Vagyon ebben. Nagy éró? Ninez. Mitakar? Cryall, szid, okadik eszik. Petrus Balog.

Azert az Poétak itt is igr tisztelik meg ez sapsak Kalauzt. KALA=VZ. ZV=ALAK. A KAZVL. A KAZVL itt kulegysz? ZV=ALAK mint loppana földre: Hoga (n) lehez kely fel, nam tudod, Alla=Medet?

Pazman Virag Kertie.

Patuarkodo	Postas	Praedallo	Posta	Pironsa	G
All-orczas	Alakos	Akaratos	Arok	Apatak	Z
Zaballo	Zajjgo	Zabolatlan	Zauaro	Zuzmara	A
Mazlagos	Merges	Maga hano	Megesialo	Marus	N
Artalmas	AGyaras	Amponlas	Allynk	AGürg	E
Nedenges	Not'en	Natragulias	Nyalka	Nagy orr	V
Pilatus	Potrohos	Patrogulias	Fokhalo	Po ko	L
Ektele	Elfordult	Eszeneszes	Eueh	Eh Rok	A
Tudatlan	Tragar	Tetonazo	Torma	Tarozo	T
Erdemes	Epedes	Erkolozios	Esküo	Enekus	O
Bagalmaso	Douasz	Retentö	Remete	Reheta	D

Michael Langi.

Im ezek a közleményünk czimében kifejezett „mértékes versek“. Sokhelyütt érthetetlenek, mértékelésük aligha üti meg mindenütt a „mértéket“ tartalmi becslük épen semmi, de a kort mégis mély-lyen jelezik s e szempontból megérdemlik a köz-zetételt.

Végszólul csak még annyit rólok, hogy a „vi-rágkért, elő- és utóbetűi emond-tot alkotják Páz-mán Péter gaz név látod. Közli: Ráczkevi.

Egyveleg.

—k (Az angol kormány új épületei.) Ezek építését 1863. szeptemberben kezdték. Annak, a melyekben a külügyi és a kelet-indiai legfőbb hivatalok székelnek, költsége 5 millió forint. A külügyi 44,000, a kelet-indiai 50,000 öri lánbyi tért foglal el. Képzeltetik az épületek óriási ter-jedelmét, ha felgondoljuk, hogy a többi minisz-terium is körülbelül ez arányban foglal tért bennök.

—k (Theafogyasztás.) Angolországban, 1850 óta folyvást emelkedik a theafogyasztás, és 1865-ben kerek számmal már 67 millió forintra ruggott. Az összes bevétel 121 millió forintot tett ki.

*) A „Szylos“ alatt értetik egy, Szyll Miklós névvel kijött „Csepregi Mesterség“ című hitvitás könyv, melyet Zvonarics és Nagy B. Pázmának tulajdonitának, miert is az egész „Derek Feleletet“ egyenesen Pázmán ellen inté-zik. R.

T Á R H Á Z.

de érezte egyszersmind, hogy nyomoru karját ki-csmat nyujthatja utánok! Mily tantulusi kinok gyötörhették 48-ban, midőn valóslulni látszóttak az eszmék, melyekért ő is küzdött, s neki távol a ha-zától kellett, betegeik és örültek szomorú tanyáján, trespednie, s csak akkor térhetett vissza, midőn már

Elhulltanak legjobbjaink

A hosszú harc alatt,

midőn az egész haza egyetlen rom volt, és újból kellett építeni mindent! Most ismét a 48-diki eszmék valóslulása keseggett — s Pákh Albert meg nem érheti.

Nem volt-e igazán csuda, hogy ő oly ritkán fakadt ki sorsa ellen, akkor is csak egy-egy meg-hittebb barátja előtt, és szinte akaratlan villana-tok közben engedve bepillantani a sivar éjbe, mely életére nehezült? Nem volt-e a legtrikább erő csudája, hogy e martarty, ki önmagát is alig ten-gette, képes volt a társaság legkülönneműbb kö-reit, és mondhatjuk, egész irodalmunkat humorá-val táplálni?

Hogy az ő halála mily roppant hézagot hasi-tott irodalmi és társadalmi létünkön egyaránt: csak később fogjuk még silynli. Az ő működése, ő maga oly szorosan összeforrt utolsó századnegy-edes haladásunk minden tényezőjével, hogy e hala-dásnak alig van örvendetesebb mozzanata, mely-nek előteremtésében részt ne vett, s bizonyára nincs egyetlen kitünőbb szereplője sem, kivel ne szövetkezett volna. S ha keressük az általa gya-

Melléklet a Vasárnapi Ujság 7-ik számához 1867.

Irodalom és művészet.

— *(Gyulai Pál)* rég várt beszélyeinek két első kötete „Vázlatok és képek” cím alatt megjelent. E műveiben is, mint mindenben, mi Gyulai tollából közönség elé kerül, mély és alapos lélek- és esztétikai tanulmányozás, eredeti felfogás, éles boncoló tehetség, s a nyelv és kifejezés rendkívüli ereje látszik. Érdekes lesz lapunk régi olvasóinak emlékébe hozni, hogy a „Vasárnapi Ujság” megindulásakor (1854-ben) e vázlatok egyike: „Az első magyar komikus” (Janos Pál) genialis rajza volt az első beszély, mely a két első számban megjelent. — A mű eszmos kiállításban Pfeiffer Ferdinándnál jelent meg. Szükségtelen ajánlanunk az olvasó közönség figyelmébe.

— *(Tudományos irodalmunk)* közelebb egy világhírű munka lefordításával gazdagodott. Ez Carey Henrik, nagy tekintélyben álló amerikai tudós, „A társadalmi tudomány kézi könyve” című munkájának igen gondos átdolgozása. Az átdolgozó Halász Imre esközöl, ki egyszersmind egy előszóban ismerteti, hogy kicsoda Carey, mily műveket irt s mily álláspontot foglal el más tudósokkal szemben. „Egészen új tényeket, eddig nem ismert elemeket és tényezőket hozott ő be a tudományba.” melynek új irányt s hatalmas lökést adott. E műve fölkarolja mindazt, mi a társadalomban jelentékeny tényező: a tudományt, az embert, a földet, vagyon, társulást, pénzt, bankügyet, termelést, tőkét, forgalmat, versenyt, népesedést, gyarmatosítást, a társadalmi szervezet és tudományt. Mindenesetre nyeresémeny, hogy e nagybecsű munka magyarul is megjelent. Kiadója Heckenast, a kigen díszesen állította ki. Az 575 lapra terjedő vastag könyv ára 4 ft. 50 kr.

— *(Dalnád Győző)* előfizetési fölhívást bocsátott ki Udvardy Géza költeményeire, s ebben meglepő sorokkal ajánlja a közönség figyelmébe „ifjú pályatársát, ki e kötettel örvendetes bizonyítékát nyújtja annak, mily igazoltak valának e remények, melyek föllépéséhez s költői működéséhez mindjárt kezdetben fondótk.” A versgyűjtemény márcz. közepén jelenik meg s előfizetési ára 1 ft. A pénzék Heckenast G. kiadó-hivatálába küldendők.

— *(Heckenast Gusztávnál)* megjelent *Volkmann* Róbert jeles zeneszerzőnk *Második Symphonija* (B-dur) op. 53., kapható minden könyv- és zenemű-árusnál. Partitúra 5 ft. 50 kr. Zongorakivonat négy kézre 3 ft. Zenekarszámok 8 ft. 50 kr. — Egyes hangszerekre: Viol. I. 1 ft. Viol. II. 75 kr. Viola 75 kr. Cello 75 kr. Bass. 75 kr.

— *(Uj zenemű.)* Rózsavölgyi és társa műkereskedésében megjelent: „Több is veszett Mohácsnál” és „Helyre Kati”, lassu és csárdás, zongorára alkalmazva Konkoly Miklós. Ára 60 kr.

Egyház és iskola.

— *(A pápai helv. hitv. főiskolában)* az igazgatóság jelentése szerint, folyó tanév első feléről a közviszágk márczius 11-kén kezdődnek, s márcz. 6-án lesznek befejezve. A második félév márczius 18-án kezdődik.

— *(A galaczi ref. szabad magyar egyház előjárósága)* kéri jölteveit, hogy a hozzájuk küldött iekre netalán begyüldendő kegyadományokat főt. Kun Bertalan, tiszamelléki superintendens urhoz sziveskedjenek beküldeni, egyszersmind a székely és magyar kiköltözés főpontján levő e szegény egyházat és iskolát a hitrokonok s az egész magyar nemzet részvétele ajánlja.

Közintézetek, egyletek.

— *(A magyar tud. akademia)* folyó hó 11-én tartott nyelvtudományi osztálygyűlésén Arany János titkár e szavakkal emlékezett meg Pákh Alberttől, mint az osztály épen most elhunyt tagjáról: „Nem szándékom itt elősorolni azon érdemeket, melyeket Pákh Albert mint író s szerkesztő az olvasási kedv ébresztésére, a szép és hasznos ismeretek népszerűsítésére nézte tette: csupán mint a tudomány akademia s illetőleg a nyelvészeti osztály tagját s halálát mint ez irányi veszteségünket említem fel. Ő ugyan még nem foglalta el forma szerint székét. De mindig szives készséggel foglalkozott a bíráló bizottságokban. A múlt évben p. o. terjedelmes bírálatot terjesztett elő, mely belbecsére s a benne kifejtett nézetekre, elvekre nézve igen méltán elfogadható székfoglaló beszéd helyett, miután ennek megtartásában betegsége s színetmentlői foglalkozása gátolta. — Az akademia tehát megadja neki a tiszteletet, melyet tagjainak adni szokott — s az

akademia tagjai ezennel meghívotnak Pákh Albert tagtársunk utolsó tiszteletére. Az emlék-beszédről a nyelvtudományi osztály gondoskodni fog.” A titkár e gyászjelentéséből a gyűlés megilletődve fogadta s emlékbeszéd tartására Gyulai Pált szólítja fel. — Ezután Tély Iván lev. tag ismertette Miller görög codex fölfedezését. Ezután Budenz József lev. tag értekezett a „magas” szó felett. Végre a titkonok felolvasta a tárnokmester levélét, melyben a mult alkalommal választott rendes és levelező tagok névszerint megerősítetnek.

— *(A Kiszaludj-társaság)* márczius havi ülésében Szász Károly emlékbeszédet fog tartani Pákh Albert fölött.

— *(A magyar írók segélyegylete)* m. hó 22-én tartott ülésében elhatározta, hogy a közgyűlés márcz. 3-án déli 12 órakor fog tartani az akademia kisebb termében. E közgyűlés főbb tárgyai a következők: az igazgató-választmány jelentése az egylet állapotról; az elnök, az igazgató-választmány és ellenörködő bizottság megválasztása. A pénztárnok 1866. utolsó évnegyedére szóló számadásából kiitnik, hogy ez időszakban a bevétel a maradvánnyal együtt 7449 ft. 29 krt, a kiadás pedig 6475 ft. 60 krt tett. — A titkári hivatal tisztelettel kéri azokat, kik kamatra vagy évdíjra nézve hátrálékban vannak, hogy tartozásaikat Szathmáry Lajos pénztárnokhoz (Sándor-utca 16. sz.) mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

— *(A magyar földhitelintézet)* 1866. decz. 31-ki zárszámadásában következő számok képviselője s hasznos pénzintézet fogalmát. *Cselekvő állás:* 1. jelzálogi kölcsönök 15,479, 683 ft 42 kr. 2; rendelkezésre álló összegek 2,179,097 ft 7 kr. 3; tartalékalap 703,970 ft 4. egyéb cselekvő vagyon 1,930,539 ft. 51 kr. összesen 20,293,390 ft. — *Szenvedő állás:* záloglevelek, pénztári és jövedéjkjegyek s kamatszelvevények forgalma 31,389 ft. 25 kr. átmeneti kamatok 395,138 ft. 33 kr. biztosítási és tartalékalapok 2548,972 ft. 53 kr. egyéb szenvedő vagyon 968,800 ft. 10 kr. — Tiszta üzleteredmény az intézet keletkezésétől 1866. decz. 31-ig 171,218 ft. 92 kr.

— *(A múzeum kincsei.)* Az országgyűlés közintézeti bizottsága f. hó 10-kén tartott ülésében elhatározta, hogy a nemzeti muzeumból kizemelt ritkaságok, összesen 180 db magyarországi díszedény, egyházi készlet, ékszer s házi eszköz, két orsz. képviselő jelenlétében megvizsgáltassanak, mérőssenek s becsléssenek, valamely intézetnél biztosítassanak és Rómer Flóris mint e czélra külön kiköltözött felelős felügyelése alatt, magyar czimer és zászló és „Magyarország” felirat alatt állítassanak ki Párisban.

— *(A pesti egyetem könyvtára)* közelebb becses ajándékot kapott a francia kormánytól, t. i. I. Napoleon levelezésének nagy kiadását, mely noha 20 vastag kötet, még mindig nem egészen teljes.

— *(A nagyváradi kereskedelmi és népbank)* f. hó 3-án tartotta alakító közgyűlését gr. Haller Sándor elnöklété alatt. E gyűlés eredménye lett, hogy az alapszabályok kidolgozására héttagú bizottságot választott. Ezer darab 200 forintos részvény lenne kibocsátandó.

— *(Egyleti ügyek Pécsen.)* E városban sakk-kört akarnak létesíteni a pestinek mintájára szerint. — Az iparosok egylete csak alapszabályainak megerősítésére vár. E egylet tagjai Szilveszter-estéjén elnöküket ezüst billikkel, a könyvvivőt pedig nagy pecsétgyűrűvel tisztelték meg. — Ugyanott temetkezési egylet is van keletkezésben.

Mi ujság?

— *(A magyar miniszterium kinevezéséről.)* Február 15-én következő érdekes távirat érkezett Pestre: Bécs, febr. 14. A „Wanderer” mai esti lapja írja: A magyar miniszterium ügyében folyt tanácskozások bevégeztek. Ő Felsőge ma méltóztatott fogadni a leendő minisztereket. A magyar országgyűléshez a jövő hét elején királyi leirat fog intézteni, mely az országgyűlés felirata válaszolva, — a magyar miniszteriumot ki-nevezi. A miniszteri névsor — ma végleg megá-lapítatván — a következő: Gróf Andrássy Gyula miniszter-elnök és honvédelmi miniszter; gróf Festetics György a Császár oldala melletti miniszter; báró Wenckheim Béla belügyminiszter; Lónyay Menyhért pénzügyminiszter; gróf Mikó Imre köz-munka- és közlekedés-ügyi miniszter; Gorove István földművelés-, ipar- és kereskedelem-ügyi miniszter; báró Eötvös József közoktatásügyi miniszter; Horváth Boldizsár igazságügyi miniszter. Az esküt a miniszterek Budán fogják letenni.

— *(A magyar miniszterium)* minden órán várt kinevezését a fumeiak kivilágítással, zászlók lobogtatásával s népünnepélyvel megünne-pelni akarván, 16 tagból álló választmányt neveztek ki a rendezésre.

— *(Felmentés és nyugalmaztatás.)* A hivatalos lap szerint Ő Felsőge Bartal Györgyöt, a m. k. helytartótanács első elnöki helyettesét hivatalától felmentette, a „P. H.” szerint pedig Kapy Edét, Pestmegye főispáni helytartóját állandó nyugalomba helyezte.

— *(A budai népszínház)* ügye közelebb, ugy látszik, oly kedvező fordulatot vett, hogy a megnyitás már csak idő kérdése. Néhány lap már ki-jelölte a leendő igazgatót Molnár György szemé-lyében.

— *(Az újonczos Erdélyben.)* Midőn decz. 28-iki hadjegyezési pátens megjelent, Erdély négy ötöd részében az újonczosai előmunkálatok a régi szabályok szerint megtörténtek, minél fogva a régi fölkormányzók felterjesztést tett, hogy ezen évben az újonczállítás az egész országban ugy történjék, mint azelőtt. Ennélfogva a régi szabá-lyok az újjalakítványokhoz. A decz. 28-ki pátens értelmében az újonczok a három első korosztály-ból vétetnek, de a mentesítések a réginél maradtak.

— *(A magyar miniszterium)* kinevezését Pécsen már megünnepelték. E hó 7-kén este egy nagy telegram érkezett a kaszinóba, hogy a miniszterium ki van nevezve. Erre este fátylas menetet rögtönöztek a kaszinóhoz. A tömeg élje-nzte a miniszteriumot és Deákot. Másnap a kaszinón, színházon és magán épületeken nemzeti zászlók lobogtak.

— *(A pesti főpolgármester)* díszes állomására a polgárság nagy részre Szentkirályi Mórt jelölte ki.

— *(A baloldali kör)* f. hó 12-én tartott érte-keztetésben több tag által szóba hozatván, misze-rint azon hir terjesztetett el, hogy a netalán ala-kulandó miniszterium elleni tüntetésekre a város-ban legközelebb állítólag történt felhívások a baloldal nevében tettek; az értekezlet egyszer mindenkorra kimondotta, hogy elveit annak hely-en szilárdul védeni, érvényesítésükre minden törvényes eszközzel törekedni mindig mulasztan-lan hazafiai kötelességének ismerendy ugyan, de feladata csak ez lehetvén, az említett ráfogásokat határozottan visszautasítja.

— *(Vandrák Károly)* akademiai képiró érde-keben buzgó figyelmét veszték Kis Bálint muzeumi képtároltól. Nevezett képiró, *őregsége* és szeméi gyengülése miatt, különösen a művés-zetre neheztelt mostoha időkben, fáradhatlan szorgalma mellett is, lassan dolgozhatván, alig képes a mindennapi kenyert megkeresni. — Orvosi pályát végzett fiát, a sok pénzbe kerülő rigo-rozumok megadhatására segíteni megától mérő képtelen, s így megfosztva van még azon egyetlen reménytől is, hogy annak boldogulhatását kieszközölhetné, miszerint az tudomány után szeretett szüleinek, fiai kegyeletről némileg segítségére lehetne. Egyedüli vigasztalódást a nagy közönség jötkönyságától remél, melybe nem késünk őt ezennel ajánlani.

— *(Nagy tüzezés)* csiráját föjtötték el e napokban Pesten. A régi posta-utca 6. számú ház emeletén egy lakásban a vaskályájában fennen lobogott a tűz, míg a lakásból mindnyájan eltávoztak. A kályha mellett több ruhadarab meggyu-ladt, s innen a tűz bekapott a szekrények, a pam-lag-, az ágyba s már a plafond is égni kezdett. A lakás be volt zárva s a tüzet senki sem vette észre. Szerencse, hogy a lakók ekkor haza jöttek s gyors utással a tüzet azonnal elfojták. A régi posta-utca elején apróbb házak állnak, s a tüze-zés itt tetemes pusztítást tehetett volna.

— *(A nagyváradi takarékpénztári társulat)* hir szerint hajlandó Nagyvárad városnak egy állandó színház építésére 60 ezer forintot a legelőnyös feltételek mellett kölcsönözni, mihelyt az építés kezdetét veszi.

— *(Lichtenstein Lajos)*, a könyvomatú „Pester Correspondenz” szerkesztője, lapját közelebb francia nyelven szándékozik kiadni, mely egyelőre hetenként négyyszer fog megjelenni, később azon-ban valószínűleg napilappá válik.

— *(Táncvizsgálmak.)* A pesti nyomdászok bálja febr. 24-én lesz, a pesti bölcsőde-egylet pedig egy jőzsefvárosi bölcsőde javára ma este tart nagy alarozos táncvizsgálmak; a budai dalárdáé tegnap este ment végbe; főrangú ifjak jelmezbalra tésnek előkészületeket, a magyar gazdasszonyok az inségesek javára rendeznek nagyszerű bált, az orvostanhallgatók segélyegyletök javára febr. 23-án zártkörű táncvizsgálmak, farsang utolsó vasár-napján pedig a polgári lövöldében lesz tarkabarka bohóczestély.

— *(Deák tanyája.)* A „Debate” írja, hogy Deák tiszteelő meglepetésszerű gondolkodnak a nagy férfiú részére. A nevezett lap már tudja is, miben álland e meglepetés. Deák a nyári hónapokat a budaú zugligetben, a „szép juhászónél” szokta tölteni. E lakot, ha a kiegyezkedés létrejö, meg-veszik, minden kényelemmel ellátják s falára föl-írják: „Deák tanyája.” S így egy regelen, midőn Deák szokott nyaraló-helyére érkezik, tisztelői egész ünnepelességgel bevezetik.

— *(Takács János)* sümei orvos Kiszaludj Sándornak egy pipáját küldé a nemzeti muzeum-nak. A pipa fából van, kerek fakupakkal, a lefelé vékonyuló kürtőn alján Magyarország czimere, melyen ezüstözés nyomai láthatók.

— *(Mező-Berényben)* az olvasó-egylet javára rendeztek táncvizsgálmak, melynek szót artott ugyan a feneketlen sár s egy ottani gyzáset: azonban az olvasó-egylet mégis gyarapodást nyert azáltal, hogy a jótálló részvényesek részvényeik beváltásáról lemondtak, s így 42 ft. esett az egy-let javára.

— *(A szarvasi kisedővoda)* javára az ottani népkörben bált tartottak, melynek tiszta jövedelme 64 ft. Ugyanott f. hó 2-án az inségesek javára tartottak táncvizsgálmak, melynek eredménye 54 ft. Levelezők nagy elismerést tolmácsol a nép-kör, a daleylet és János rendező iránt.

— *(Haldozás.)* Folyó évi jan. 24-én kisérték Szinobányán örök nyugalomra a nógrádi ev. nép-tanító Nestorát, Kuszy Mihályt, a 78 éves aggasztant és 60 éves nagy-lami néptanítót, ki hosszú és munkás életét egészen hivatása betöltésére szentelte, utóbbi éveiben azonban látását és hal-lását vesztvén, nyomorban sanylett, mi elég szo-morító dolog s elég keserű jutalma hosszas mun-kálkodásának.

Megjelent új könyvek.

— *A bölcsészeti története.* Főbb vonalaiban előadva Molnár Aladár által. Első kötet. 1-ő füzet. Pest. (Oster-lamm)

— *Magyarország történetének kézi könyve.* *Kerék-gyártó* Árpád által. II-ik rész: III. Endre király halálától a mohácsi vészig. Pest. (Heckenast.) Ára 80 kr.

— *A magyar nyelv teljes szótára.* Szerkesztette Bal-lagi Mór. IV-ik füzet. Ára füzetekenként 50 kr. Pest. (He-ckenast.)

— *Gyakorlati s elméleti sertes-tanyszerítés.* Szerk. Dely Mátyas és Dely József. Pest. (Heckenast.) Ára 50 kr.

— *Függelék az ideiglenes törvénykezési szabá-lyokhoz.* IV-ik folyam. 2-ik f. Pe.t. (Heckenast.) Ára 60 kr.

Nemzeti színház

— *Péntek, febr. 8.* „A rozslú őrszűt ledányok”. Vigjáték 3 felvonásban.

— *Szombat, febr. 9.* „Lohengrin”. Regényes opera 4 felvonásban. Irta Wagner Richard.

— *Vasárnap, febr. 10.* Először: „Szerencsés”. Szomorú-játék 5 felvonásban. Irta Szigligeti. Azon művek közt, melyek Szigligeti drámaírói ről az utókora is átvidedik, Szerencsés bizonyára nem az utolsó. A mű II. Lajos korában játszák és a hírhedt Salamon zsidót választotta hóseül, ki a házi boldogságot feláldozza nagyraevágásának, és saját tisztátalan eszközei által bukik meg. Eltaszító alakja mel-lét igen vonzó nevének, Ruthnak bánatos alakja, ki hitvesi szerelmével fedezi a hitelhagyatást, midőn ennek új sze-relme, vagyis inkább nagyraevágási eszköze árulóává, megrontottává lesz. A czimzserépet Tóth József, Ruthét Jókainé szokott művészetekkel adták, és szerzővel együtt többször kihívtattak.

— *Hétfő, febr. 11.* Másodsor: „Szerencsés”. Szomorú-játék 5 felvonásban. Irta Szigligeti.

— *Kedd, febr. 12.* „Kamilla”. Opera 3 felvonásban. Irta Fáy Gusztáv. A közönség tömeges megjelenésével üdvözölte e rég pihentetett dalmú újra színrehozatalát, és Pauliné, Ca-rina k. a., Simon és Pauli közreműködésükkel és a nem kö-zönséges szerzői tehetségről tanusokó dalmú részletei-vel elégtelen távozott.

— *Szerda, febr. 13.* „A völgy liloma”. Dráma 5 felvoná-sban. Barrière után Feleki.

— *Csütörtök, febr. 14.* „Faust”. Opera 5 felvonásban. Ze-néjét írta Gounod.

Szerkesztői mondanivaló.

— *B. Ujváros.* L. F. Magán levelet küldünk.

— *Debreczen.* D. Z. Köszönet. Az arczkép rövid idő alatt meg fog jelenni.

— *N. Szalonta.* R. Gy. „Észrevételeire” két czáfolat-ot is kaptunk. Egyikből, mely inkább vonatkozik tényekre, közölni fogjuk, a mit lehet.

— *Arad.* Korán van meg restaurálni Várjuk a dolgok nagyjának a fejlődését.

— *Sulyos Balint.* Egy vadászát. Néhol a hang el van találva, néhol azonban reminiscenciákkal teljes. Még nem ért meg a nyilvánosságra.

— *T. Igar.* K. S. urnak kívánására itt közöljük azon helyreigazítást, Prielle Kornelia jeles művésznőnek egyik dívatálpban megjelent életrajzára, hogy nevezett művésznő szülővárosa nem Miskolcz, hanem Máramaros-Sziget.

— *N. Beszkerék.* T. E. A képet, technikai nehézsé-g miatt, nem sáhtjuk. A másik kéziratról még nem mondhatunk bizonyos.

— *Keeskemét.* F. P. Kívánata szerint tettünk.

— *Absolon.* Két dal. Nem közölhetők.

— *N. Milettes.* M. M. Az előfizetés febr. — július iratott. A régi pénzeket átsegültattuk a N. Muzeamnak.

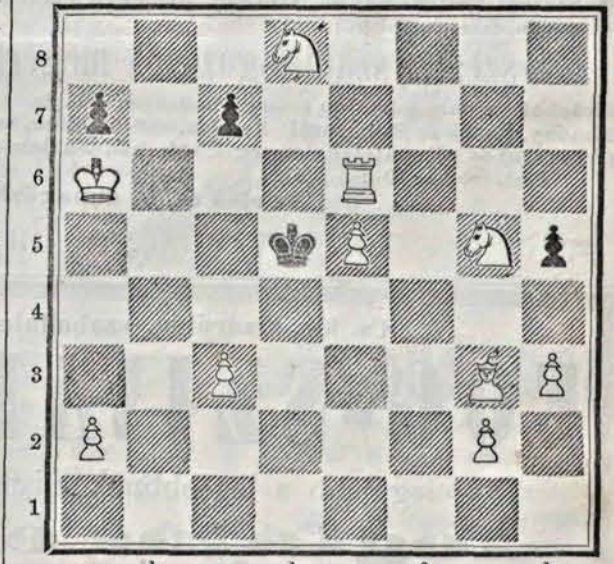
— *Pályi.* Sz. B. Részvételt olvastuk végig, de azt hiszünk tárgyánál fogva nem a közönségnek elébe való. A kiadkozás sem képesíti arra.

— *S. Selmencz.* A tudósítás, mennyire a tér engedí, lényileg kizárhatni fog.

— *Tordai.* B. I. Néhol elég csinos a verselés. Nemszo-kára reméljük már kizárhatót is találni. Bátor Gábor hangja nagyon emlékeztet egy ismeretes balladára.

SAKKJÁTÉK.

374-dik sz. f. — Vész T. A. tanártól, (Budán). Sötét.

Világos. Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 367-dik számú feladvány megfejtése.

(Szirmay Jánostól, Könygrútzben.)

Világos. Sötét.

1. Fc3-e1 Bb8-h5.

2. Fe1-f2 K tetsz. sz.

3. Vh3-e6 v. b3?mat.

— *Helyesen fejtették meg. Veszprémben:* Fülöp József. — *Pesten:* Rakovszky Aladár. — *Miskolczon:* Czenth József. — *Gödeln:* Gleisinger Zsigmond. — *A pesti sakk-kör.*

— *Rövid értesítések.* Több megfejtés érkezett c8—b7 első húzással; de ezt Hg8—f6; meghusítja.

TARTALOM.

Pákh Albert (arckép). — Pákh Albert. — Két új Robinson. — Legújabb találmányok. — Spanyolországi vázlatok (képpel, vége). — Sümeg (képpel). — Az eperjesi kollegium (képpel). — A kávé. — Magyar hadvezérek az osztrák hadseregben. — Az irodalom történetéből. — Egyveleg. — *Tarház:* Greguss Ágost beszéde Pákh Albert sirjánál. — Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Közintézetek, egyletek, — Mi ujság? — Megjelent új könyvek. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

A kiadó ideiglenes felelőssége alatt szerkesztve.

HETI-NAPTÁR.

Hónapi- és hetnap	Katholikus és protestáns naptár		Görög-orosz naptár		Izraeliták naptára		N a p			H o l d				
	hossza	kél	hossza	kél	hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.	
17. Vasár.	Február	Február (6)	Adar Ros.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	
18. Hétfő	F. Septuages.	F. Hetven.	12. Judás	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	f. p. 6.	
19. Kedd	Simon, Fláv.	Concordia.	13. Babil.pápa	329 22 7	4 5 26	144 30	5 22	6 32	14 Pur.katan	330 22 7	2 6 28	168 27	6 31	7 6
20. Szerda	Mansv. pásp.	Zuzsa	14 Pur.katan	330 22 7	2 6 28	168 27	6 31	7 6	8. Tivadar	331 23 7	1 5 29	172 4	7 43	7 37
21. Csütör.	Eleonora	Eleonora	9. Nicphor	16	332 23 6	50 51	81	185 8	10. Siropus	333 23 6	57 53	198 11	8 50	8 7
22. Péntek	Péter székfog.	Uszág, Péter	11. Vazul vért.	15 Sab. This	334 24 6	55 6	34	210 46	10. Siropus	333 23 6	57 53	198 11	8 50	8 7
23. Szomb.	Romana	Reinhard	11. Vazul vért.	15 Sab. This	334 24 6	55 6	34	210 46	10. Siropus	333 23 6	57 53	198 11	8 50	8 7

Hold változásai. ☾ Utolsó negyed kedden, 26-án, 0 óra 48 perczkor delután.

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társaság.

Alulírt főgyvivőség tisztelettel jelenti, hogy szombaton, február 16-tól kezdve a személyszállító-gőzösök menetei

PEST ÉS GYŐR

Pest, Mohács, Zimony, Orsova és az alsó Dunaállomások között, további rendelkezésig következő rendben fognak történni:

Pestén felül, Pestről Győrbe minden páros számú másodnapon, s így február 16., 18., 20-kán stb. 7 órák reggel. Győrből Pestre minden páratlan számú másodnapon s így február 17., 19., 21-kén stb. 7 órák reggel.

Pestén alul. Pestről Mohács, Eszék és Zimonyba: hétfőn, szerdán, szombaton 7 órák reggel. (Első menet szombaton, február 16-kán.) Pestről Orsovára és a Dunafejedelem-egységekre: (hajóvalváltással Orsovánál) szerdán 7 órák reggel. (Első menet szerdán, február 20-kán.) Zimonyból Orsovára: pénteken reggel. (Első menet pénteken, február 22-kén.) Orsováról Galacra: vasárnap délután. (Első menet vasárnap, február 24-kén.) Galacsról Orsovára: kedden reggel. Orsováról Zimonyba és Pestre: szombaton reggel. (Első menet szombaton, február 23-kán.) Zimonyból Eszék, Mohács és Pestre: vasárnap, kedden, esütörtökön 10 órák délután. (Első menet kedden, február 19-kén.) Mohácsról Pestre: hétfőn, szerdán, pénteken 3 órák délután. (Első menet szerdán, február 20-kán.)

A személyszállító-gőzösök megérkezése Pestre: Győrből: minden páratlan számú másodnapon délután. Zimony, Eszék és Mohácsról: kedden, esütörtökön, szombaton délután. Orsováról és a Dunafejedelem-egységekből: kedden délután. Pest, február 10-kén 1867.

Az első cs. k. dunagőzhajózási-társaság főgyvivősége Magyarországon.

Advertisement for FOG-SZIVARKÁK (Cigarettes) by Török József, featuring a logo and text about the product's quality and availability.

Advertisement for BRUST-KRANKHEITEN (Chest ailments) by Grimault & Co. Apotheker in Paris, describing the benefits of their syrup.

Advertisement for Társasági részvényjegyek (Company shares) by Kanitz és Társa, offering 20 shares from 1864 for 5 million forints.

Advertisement for 'DIVATVILÁG' magazine, featuring literary and fashion content, published by Kanitz és Társa.

Advertisement for Valódi Veuve Clicquot-Ponsardin-PEZSGŐBOR (Champagne) by Malvieux C. J., highlighting its quality and origin.

Advertisement for Valódi minőségben kapható (Authentic quality) products, including various types of flour and other goods.

Advertisement for Patkányok s egereknek (For rats and mice) by N. Beeskerek, offering a specific remedy for pest control.

Advertisement for Kiházasítási raktár Bécsben (Marriage agency in Vienna) by Stadt, Rothe-Thurmstrasse Nr. 21.

Advertisement for Vendégfogadó bérbeadása (Guest house for rent) by Klauzer Karoly, located in Sopron.

Advertisement for Titkos 1886 (12-13) betegségeket (Secret 1886 diseases) by Med. dr. Helfer Vilmos, listing various ailments and treatments.

Advertisement for Die in Wien 1866 prämierte Samenhandlung (Seeds in Vienna 1866) by Brüder Frankl in Prag, listing various seed products.

Advertisement for stájer növénynedv (Slovene plant juice) by Engelhofer izom- és idegessentiája, Dr. Krombholz gyomor-liqueurje, and Dr. Brunn szájvize (Stomachic), listing prices and benefits.

Advertisement for PESTEN BUDAN (Pest and Buda) listing various professionals and their services, including lawyers and doctors.

Advertisement for Krózer Ágoston s. k. (Krozer Agoston s. k.) listing various locations and services, including pharmacies and medical facilities.

Advertisement for Titkos BETEGSÉGEK (Secret DISEASES) by dr. FUX J., listing various ailments and their treatments, including a list of symptoms and locations.

Advertisement for Fris VETŐMAGVAK (Fris SEEDS) listing various types of seeds and their uses, including agricultural and medicinal purposes.

Advertisement for A t. szülékhez! (To the parents!) listing various services for children, including education and medical care.

Advertisement for Mindenemű takarópapíros (All-arts paper) listing various types of paper and their uses, including stationery and printing.

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási-társaság.

Alulírt főgyűvőség tisztelettel jelenti, hogy
szombaton, február 16-tól kezdve,
a helyigözösök járatai

Pest, Vác és Esztergom

között
további rendelkezésig, következőleg fognak történni:
Pestről Vácra és Esztergamba: 1 óra délután.
Vácra Esztergamba: 3 óra felé délután.
Esztergamból Vácra és Pestre: 6 és 1/2 óra reggel.
Vácra Pestre: 8 óra felé reggel.

Pest, február 10-én 1867.

Az első cs. k. szabad. dunagőzhajózási-társaság
főgyűvősége Magyarországon.

1998 (1)

Beküldetett. 1970 (1)

Legfontos feladata minden mezei gazdának, hogy a háziállatok egészségét fenntartsa s a netalán megbetegedettek a legrövidebb idő alatt ismét helyreállítsa, mely azonban vidéken, hol állatorvos ritkán található, felelte nagy nehézséggel jár. — Miként tudva van, hogy ily esetekben már az első segély is nagy jelentőséggel bír — minden mezeigazdának első gondjai közt tartoznak egy oly hatalmas házi szerkesztésről gondoskodni, mely képes legyen helyes és szorgalmas alkalmazása által a betegeskedet elenyészni s folytonos használata által még a gyógyulást is teljes erővel támogatni. — Mindezen előnyök központusznak a Kwizda Ferencz János cs. kir. szab. üditő-nedvének lovak számára. Ezen üditő-nedv az ivóvíznek még vénebb állapotoknál is fészert ad, s a legnagyobb megerőltetéssel járó munkát is könnyűséggel végezhetik, edzi az idegrendszert s aokat minden káros külső befolyás ellen érzéketlené teszi, mely által a csizók s bűnülőknek sat. eleje véteik, s egyáltalában a lovak külső részeseinek használva — eredményt szolgálhatok mutat fel. Ezen üditő-nedv, megbeművelhetetlen tulajdonságai miatt, már is jól megérdemelt elismerésben részesített s nem találkoztott egy ló tulajdonos sem, ki helyzetétől fogva azt használta nem vette volna — s a készítmény irányában a legnagyobb megelégedéssel nem nyilatkozott volna. Ellenkezőleg igen sok esetben a várt eredményt jóval felülmúlta; mindezekért az üditő-nedvnek mindinkább gyarapodó kelendőse eléggé kezeskedik. Mindfogyva czél szerinek tartjuk az illetékes figyelmessé tenni, hogy ezen cs. kir. szab. üditő-nedvet más hasonlevi s nem szabadalmazott gyártmányokkal fel ne cserélik. A Kwizda F. J. cs. kir. szab. üditő-nedv megrendelési forrásait illetőleg, a mai számban megjelent hirdetésnyre utalunk.

ÜDITŐ-NEDV

(Restitutions-Fluid)

lovak számára

KWIZDA FERENCZ JÁNOSTÓL

Korneuburgban.

Az ausztriai államok összes területére néve Ferencz József császár Ó Fellege által, megelőzőleg annak gyakorlati alkalmazását, s a cs. kir. ausztriai egészségügyi hatóság által megpróbalva, kizárólagos szabadalommal látottott el s a londoni érmettel tüntettetett ki; ő fellege az angol királyi udvari istállóiban, valamint dr. Knauert, porosz király ő fellege összes udvari istálló fő-orvosos hivatalos gyakorlatában a legjobb eredménnyel használtatik s különösen jónak bizonyult be idült bajokban, melyek az étetés és zsinórhasználat az erős bedörzölést ki nem állják, u. m. szűgy, csipő, kereszt- s vállbénaság, rokkantság, ivóvízhiány, csusz, ficzomodás, s a pata, korona- és eszlök-csukló megrándulása sat. eseteiben, s a lovat a legnagyobb megerőltetéssel járó munkában is a legmagasb korig kitaróvá teszi s vidámságban tartja.

Egy palack ára 1 ft. 40 kr.

Két palacknál kevesebb nem küldhető, a pakolásért 30 kr. számítottik.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. a.

Továbbá:

B-Gyarmaton: Omaszta F., — Brezobányán: Göllner F., — Debreczenben: Bignio J., — Csáktornyan: Karasz A., — Dettan: Braunmüller J., — Déva: Lengye J., — D. Földváron: Nádhely P., — Eperjesen: Zsembery, — Eszéken: Deszát, — Esztergomban: Bierbrauer J. C., — Gyöngyösön: Koczianovich J., — Győrött: Lehner F., — Isperen: Flamm J., — Kassan: Novelly A., — Kaposvárt: Kohn J., — Késmarkon: Genersich, — Kolozsvárt: Wolf J., — Karavasy J., — Komaromban: Ziegler A. és fia, — Lugoson: Kronetter F., — Marczaliban: Isti özv., — Miskolczon: Spuller J. A., — Nagy-Beeskereken: Haidegger, Deutsch testvérek, — Nagy-Kanizsan: Fesselhofer és Rosenfeld, — Nagyszombatban: Smekal és fia, — N-Varadon: Jánky J. A., — Pakson: Florián J., — Papan: Boermüller W., — Pozsonyban: Schertz F. és Hackenberger testv., — Pécs: Kisági és fia, — H-Szombathban: Hamaliar A., — Rosnyon: Pócs J. J., — Szabadkan: Satojkovits D., — Szegszárdon: Hutter A., — Sziszekon: Dietrich A., Verrak A., — Szolnokon: Scheftsik, Horánszky Istv., — Szekesfehervárt: Kovács P. és Legmann A., — Sopronban: Müller és Mezey, — Trencsenben: Weisz L., — Tepliczen: Weisz L., — Varadon: Halter F., — Verőczen: Bécs J. K., — Veszpremben: Tuszkau M., — Zagrabbán: Mihics Gr., Hegedüs, — Zala-Egerszéken: Hulinsky A. C) 1966 (2-4)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1867 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

A legnagyobb vászonruha-raktárban

váci-utca,

„Ypsilantihoz“ Pesten,

kaphatók a legolcsóbb árakon és legnagyobb választékban minden-nemű fehérneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára,

ugymint:

20000 darabnál több férfi-íngék rumburgi vagy hollandi vászonból darabja 4 ft 75 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft 10 ft, 12 ft.

10000 darabnál több színes férfi-íngék 1000 különböző mintában, régiebb mintája 1 ft. 80 kr, 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 ft. Fehér pamut madapolan férfi-íngék 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft. Ferfi-gatyák vászonból, magyar vagy félmagyar mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.

Női íngék rumburgi vászonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft. Női íngék rumburgi és hollandi vászonból himeze 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, sveiczi és francia mellustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft.

Flu-íngék vászonból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft. 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.

Színes flu-íngék 4 éves 1 ft. 10 kr., 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft. 25 kr., 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft. 35 kr., 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft. 60 kr., 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft. 65 kr., 2 ft 10 kr., 14 éves 1 ft. 75 kr., 2 ft 10 kr, 16 éves 1 ft. 75 kr, 2 ft 20 kr.

Mindenemű téli also mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb téli czikkék férfiak és hölgyek számára nagy választásban.

Főraktár a legjobb amerikai krinolinnak fehér vagy hamuszín, darabja 2 ft 50 kr-tól 6 ft-ig, vörös 5 ft-től 8 ft-ig.

Színes also szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr. És sok egyéb kész fehérnemű czikkék, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmentesen elküldetik.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunk rumburgi, hollandi, irlandi, kreasz- és bórvasznakban a legolcsóbb gyári árakon.

Vászonsebkendők tucatzája 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ft-ig.

Törökírók tucatzája 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8-16 ft-ig. Színes alyi kanavasz vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13-16 ft-ig.

Valóságos vászon-asztalnemű.

Asztalkendők tucatzája 5 ft 30 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 9 ft. Asztalok minden nagyságban hat személytől 24-ig. Asztali készletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kötő-czerna csomója 1 ft 20 kr, és 1 ft 60 kr.

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál ajánljuk dusan felszerelt készlethez nemű vászon és asztalneműekben nagy raktárunkat, melyek minden áron már összeállítva vannak, vagy kívánság szerint összeállítunk.

Mindenemű megrendelések mustra szerint gyorsan és legjobban elkészíttetnek. Nagy választás agyterítők, pique és tricót-paplanokból, kaves-kendőköl és minden embe vágó czikkéből.

Raktárunkban vitt czikkéknél nagy előnyül szolgál az, hogy minden megvett, az árjegyzékkel ellátott czikk 14 nap alatt nemcsak kicserélhető, hanem egyszerűen ki nem elégítési esetben az ár vissza is adatik.

Szállítások minden irányban, az ár előleges beküldése mellett vagy utánvételleg gyorsan és legjobban eszközöltetnek, ugyszinte mindennemű megrendelések mustra szerint leg hamarabb elkészíttetnek.

1946 (4-6)

Kollarits József és fia.

Egy ígérvény

1978 (5-8) az 1864-ki jegyek

3 huzására.

az 1-ső márczius 15-iki, aprilis és 1-ső júniusi huzásokra érvényes, 250,000, 220,000, 200,000 forintnyi fő- és 3600 mellényereménnyel, körülbelül 1/4 milliónyi értékkel, 7 ft. 50 kr. — 2 huzásra 5 ft., — és az 1-ső márcziusi huzásra 2 ft. 50 kr-ba kerül. Mindazok, kik több darabot vásárolnak, jelentékeny kedvezményben részesíttetnek.

Állam-sorsjegyek, huzás márczius 20-án, 4097 nyereménnyel, 300,000 frtnyi értékkel, 3 ft. Mindazok, kik 5 darabnál többet vásárolnak, minden darab után 15 kr-ba része-íttetnek.

Credit-sorsjegy ígérvények, huzás: aprilis 1-jén, önyeremény 200,000 ft.; 1 db. 1864-ki, 1 db. Credit-ígérvény, s 1 db. állam-sorsjegy, összesen: csak 9 ft.

Minden huzás után a lajstromok és sorsolási áttekintet 1867-re ingyen. — Vidéki megbízások utánvételleg vagy a nélkül a z o n n a l eszközöltetnek.

KÁROLY JÓZSEF

váltóüzlete Pesten, harminczad-utca 3. szám alatt.

A budai kereskedelmi és iparbank megnyitása.

A budai kereskedelmi és iparbank alapszabályai a főmeltóságú magyar kir. kancelláriának 1867. január hó 28-án kelt, 1317 számú kibocsátványában megerősítetvén, a banknak szabályszerű működése 1867. február hó 1-én megindítatott; mi is ezenel köztudomásra hozatik.

Kelt Budán, 1867. február hó 4-én.

(A bank helyiségei: Buda, viziváros Széchenyi-utca 60 1/2. sz. I. emelet.) 1985 (2-3)

Az ideiglenes igazgatóság.

8-ik szám.

Tizennegyedik évfolyam.

Pest, február 24-én 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg: Egy, négyezer hasábjott petit sor, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 kr-ba, háromszori vagy többszöri ígtatásnál csak 7 kr-ba számítottik. — Kiadó-hivatalkunk számára hirdetényeket elfogad Bécsben: Opellik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígtatás után 30 ujkr.

Deák Ferencz.

Midőn végre 18 évi várakozás, nehéz türelem s a nemzetnek két országgyűlésről hat izben fölterjesztett sürgető kérelmei után kimondatott a nagy szó: az ország alkotmánya visszaállíttatik; és e nagy szó hogy tetté legyen, a trón körébe oly férfiak hívatnak, kik az országgyűlés többségéből válogatva, az ország ohajtásait alkotmány-szerűen képviselhetik, — az örömrindásba, mely őket üdvözli, egy hang vegyül, sőt túlkiáltja azt, egy minden magyar szivben százasoros viszhangot keltő név, az alkotmány valódi visszaszerző-jének, Deák Ferencznek ünnepele neve. Ő volt az utóbbi országgyűlések remek feliratai által a nemzeti közvélemény valódi és legméltóbb képviselője; ő tette le épen ezen feliratokban azon rendíthetlen jogalapot, melyre az ország alkotmányának lerombolt épületét ismét föl lehet emelni; ő a közösügyi munkálatban a kiegyenlítés mindkét részre méltányos kezdeményét.

Hogy nevét, utóbbi működéséért az öröklti történelem legnagyobb alakjai közé írja be, még csak egy hiányzó nagyságából: a siker, ez a minden politikai s államférfiúi nagyság utolsó próbaköve. S most, hogy ez is megvan, Deák Ferencz nevét — bár kis ország és nemzet fia aránylag — csak a Washingtoné mellé lehet írni a történet könyvében. Nagy azon férfiak érdeme, kik a legújabb fordulatot közvetlenül kieszközölték, de Deák Ferencz alapvetése nélkül tehettek volna-e valamit, kérdés — s hogy nem tehettek volna ennyit, bizonyos.

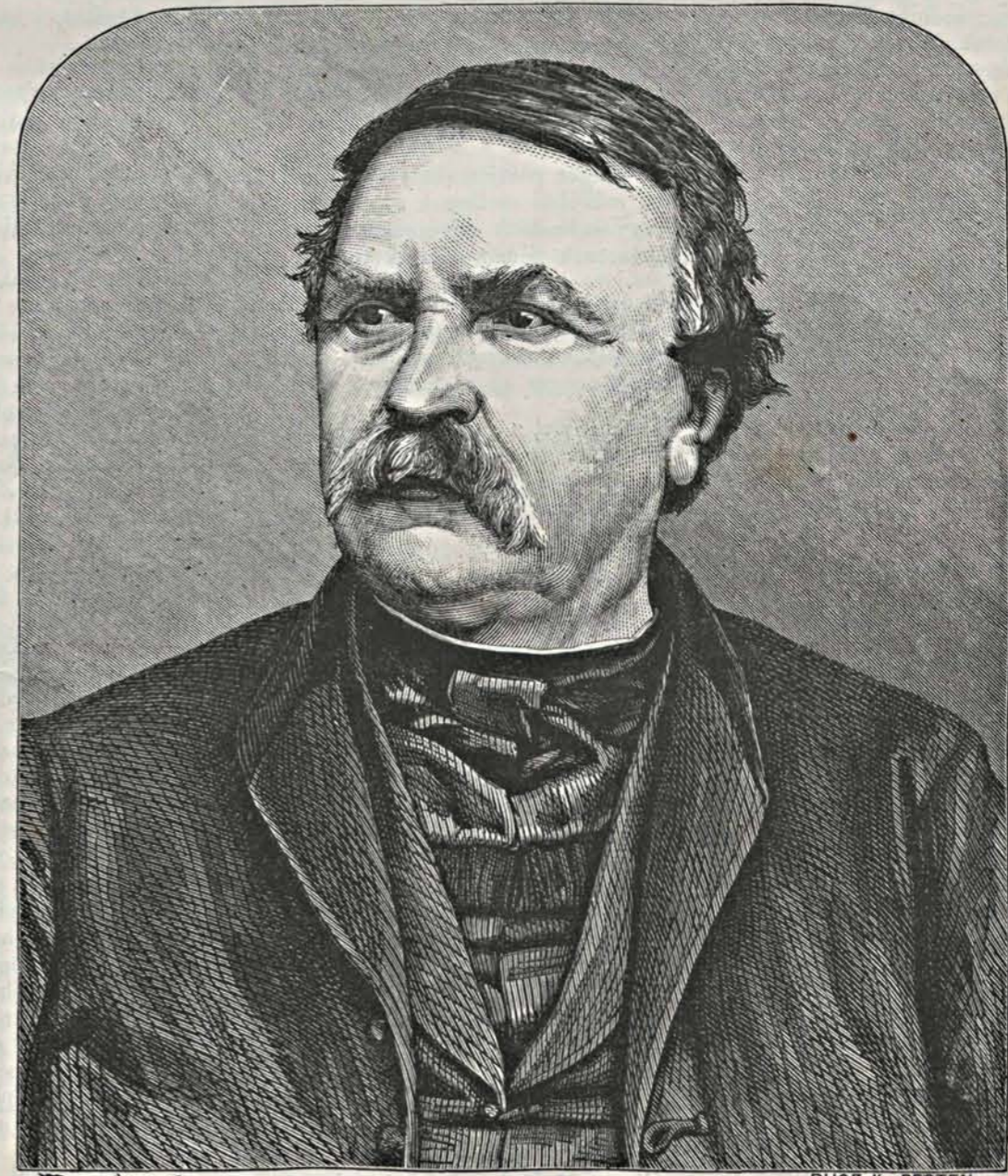
S e perczben, midőn a

főváros és az egész ország az alkotmány visszaállításának örvendez, a „Vasárnapi Ujság“ — mely mindig törekedett hű kifejezést adni a valódi nemzeti közérületnek — sem feledkezhetik el azon kötelességről, hogy e nagy férfiú arcvonásait ismét olvasói elébe ne állítsa. Ki ne ismerne ez arcot? ki ne tekintett volna százaszor és ezerszer már, tisztelettel, velgyelettel és nemzeti büszkeséggel e nemes, a nagy és a jó lelket egyaránt visszatükröző képre. Maga a „Vasárnapi Ujság“ is már ismételve megörvendeztette

vele olvasóit. Most azonban egy minden eddigieknél hibebe és kifejezőbb arczképét mutatjuk be, s azt hisszük, kedves dolgot teszünk vele olvasóinknak. *)

És mit adjunk keretül e képhez? Élete fő vonásai mindenki előtt ismeretese. Hiszen a haza közügyeiben, jóléte, nagysága fáradhatlan munkálásában folyt le ez élet, melynek minden percze a hazának volt szentelve. Deák Ferencz negyven év óta működik a közélet terén. Harminczhat éve, hogy a törvényhozás terembe lépett s csaknem

legelső fölléptétől fogva az alkotmányos párt vezéréül ismertetett el. Soha sem kereste a vezéri szerepet, önként esett az részébe. Ráállik, mit Macaulay Hampden Jánosról mond: ő nem kereste a dicsőséget, de mivel az a kötelesség egyenes útjában feküdt, megtalálta azt. Valóban érdemeinél csak igénytelensége nagyobb. A minap, midőn pártja öt egy alkalommal azzal üdvözölte: Téged követünk, zászlód körül csoportosultunk; így felelt az őszinte és igaz szóra: „Ti azt mondjátok: engem követetek, zászlóm körül csoportosultatok; és én elhiszem, hogy ugyan. Köszönöm bizalmatokat, melylyel irántam mindig viseltetek s melynek most is kifejezést adtatok. De engedjétek megmondanom, hogy ez nem azért történt, mintha én lettem volna köztetek a legméltóbb: elől menni. Hanem az út szoros, az ösvény keskeny volt, melyen előre kellett történnünk, — csak egymás után mehettünk, valakinek elől

DEÁK FERENCZ.

RUSZ K. PESTEN.

*) Ez arczkép a „Magyarország Képekben“ című honismerető képes folyóirat első füzetében jelent meg először.